

فصل دوم

شکنجه و فراتر از شکنجه

لحظاتی بعد آخوند گیلانی، رئیس وقت بیدادگاههای انقلاب، وارد بند شد. ایستاد و بچه‌ها را نگاه کرد و با لحنی خونسرد و مرده گفت: «فکر هایتان را بکنید، اگر اطلاعاتان را صادقانه ندهید، بنا به فرموده امام، کشتن همه تان واجب است. با تازیانه و تیرباران و هر چیز دیگر، حتی حرق. خود امام فرمودند: "ضرب حتی الموت". این عین فتوای امام است. فرمودند بزنید تا بمیرند... زدن تا مرگ، از بچه^۹ ساله منافقین تا پیرمردها و زنانشان را می‌شود با عذاب کشت..."

«از خاطرات یک زندانی از بند رسته»

فتوای خمینی در مورد مجاهدین «ضرب حتی الموت» (شکنجه تا مرگ) است. فتوای تجاوز به زنان یا خون گرفتن از زندانیان قبل از اعدام، نمونه های روشن دیگری از این است که شکنجه یک امر عمومی و بی حد و مرز در زندانهای آخوندهاست. حرف گیلانی نیز حرف شخصی یک قاضی یا شکنجه گر ساده نیست. حرف تمامیت رژیمی است که، بسا فراتر از همه دیکتاتوریهای سیاه تاریخ، معتقد است: «کشن خودش نوعی رحمت است»^(۱). زندانی در سیاه چالهای آخوندی، به معنای واقعی کلمه یک «اسیر» است. آن هم نه اسیری که در قراردادهای به رسمیت شناخته شده بین المللی وضعیتش مشخص شده است. اسیر از دیدگاه آخوندها و مزدورانشان، معنای اسیر در چند هزار سال پیش را دارد، چیزی کمتر از برد و کنیز. یعنی هر جنایتی در حقش رواست و همه این جنایتها به نام خدا و مذهب انجام می گیرد. بدون توجه به این مسأله، جنایتهای آخوندها قابل فهم نیست. خمینی و آخوندها با سوء استفاده از مذهب، به جنایتهای وحشیانه بی دست زده اند که در تاریخ بی نظیر است.

یک خواهر مجاهد از بندرسته درباره احمد گرگانی، رئیس زندان باشگاه افسران رشت در سال ۱۳۶۰، که بازجو و شکنجه گرش بوده، نوشه است: «بعد از سالها هنوز صدای او در گوشم طنین انداز است. او با قدی کوتاه، هیکلی فربه و چشمانی چون گرگ، درنده و وحشی، عربده می کشید: "فردا در دادگاههای خلقیتان بگویید گرگانی جlad بود، ولی الان که قدرت دستمان است هر کاری بخواهیم با شما می کنیم"». نظیر

چنین گفته هایی در بسیاری گزارشها به چشم می خورد. بازجو و شکنجه گر با توجیه شرعی و اعتقادی توسط خمینی و آخوندهای دیگر، خود را مجاز به هر کاری با فرد دستگیر شده می داند.

گویا در تعریف حقوقی شکنجه آمده است «هر گونه تعذیب جسمی و فشار روحی برای گرفتن اقرار». بنابراین معمولاً در رژیمهای دیکتاتوری هدف از شکنجه، گرفتن اقرار است. اما در زندانهای رژیم خمینی هدف تنها گرفتن اطلاعات نیست. علاوه بر آن، بایستی زندانی را از هیأت یک انسان آگاه و مبارز خارج کرد، تا مسخ شود و تمامی خصوصیات انسانیش را از دست بدهد. یکی از مجاهدینی که تجربه زندان شاه و خمینی را دارد، در گزارش خود نوشته است: «در زمان شاه به ما می گفتند فکر کردن ممنوع است. اما خمینی می گوید شما باید فکر کنید، اما مثل من!» با این حساب، طبیعی است که هر آن کس که مثل خمینی فکر نکند جایش در زندان است و در آن جا هر کاری با او مجاز می باشد. در این رابطه از بالاترین مقامات زندان تا پایین ترین آنها دستشان برای هر گونه اذیت و آزار و فشار باز است. آنان با سادیسمی حیوانی حتی در لحظات آخر و قبل از اعدام هم دست از شکنجه و آزار زندانی برنمی دارند.

بنابراین برخلاف رژیم شاه و بسیاری از دیکتاتوریهای دیگر، شکنجه در سیاه چالهای رژیم آخوندی به هیچ وجه به دوران باز جویی و به کسب اطلاعات محدود نمی شود و برای همیشه ادامه دارد. در زمان شاه هر چند که اذیت و آزار زندانیان در تمام طول زندان ادامه داشت، اما شکنجه های وحشیانه و سازمان یافته به طور عمده به دوران باز جویی و به منظور کسب اطلاعات در اولین ماههای دستگیری مربوط می شد. زندانی بعد از محکمه، دوران به نسبت آرامتری را می گذراند. اما در رژیم خمینی، وضع به کلی متفاوت است. شکنجه جزء لا ینفك زندان در همه مراحل آن می باشد. شکنجه های وحشیانه در دوران محاکومیت یک امر بسیار عادی است. بسیاری از زندانیان در اثر شکنجه های مستمر در همین دوران دچار عدم تعادل روانی شده و بسیاری دیگر جان خود را از دست داده اند.

رودر رویی نابر ابر

مقاومت در برابر شکنجه، ادامه مبارزه زندانی و رو در رویی او با چهره واقعی دژ خیم

است. در این مرحله دو حریف به زورآزمایی رویارویی می‌پردازند. البته جنگ نابرابر است، اما لحظه محک خوردن همه آرمانها و اندیشه‌ها و آرزوها و حتی عواطف زندانی است. او باید با مقاومت خود در برابر شکنجه، بهای خونین و دردناک بپردازد. در پایان، این شکنجه‌گر است که درمانده و شکست خورده فرومی‌ریزد. در واقع زندانی با مقاومت لحظه به لحظه خود شکنجه‌گر را درهم می‌کوبد و به قدرت او که در شلاق و ابزار شکنجه‌اش خلاصه می‌شود، پوزخند تمسخر می‌زند.

پایان هر شکنجه فرازی از پیروزی آزادی براختناق است. اغلب زندانیان این لحظه شیرین را احساس کرده‌اند.

در گزارشی پیرامون مقاومت حماسی مجاهد شهید حمیرا اشراف آمده است: «در سلول از دیگران زیاد شنیدم که حمیرا اشرف چه مقاومت جانانه‌یی کرده است. بعد از شکنجه‌های بسیار برای این که نگذارند شهید شود سه بار او را به بهداری زندان برد بودند. حمیرا پس از پیروزی انقلاب ضدسلطنتی در حالی که دانش آموز ۱۷ ساله بی بود، به صفت هواداران مجاهدین پیوست. او در مدتی کوتاه به یکی از مسئولان محبوب بخش دانش آموزی تهران تبدیل شد و حالا پس از دستگیری به یک قهرمان مقاومت در زیر شکنجه تبدیل شده بود.

همه بازجوها از دستش به عذاب بودند. یک شب مرا به بازجویی بردن. مشغول شکنجه حمیرا بودند. بعداز ساعتها که زیر شکنجه فریاد می‌کشید و حاضر به صحبت با پاسداران نبود، ناگهان گفت می‌خواهد حرف بزنند، قلم ریخت، باورم نمی‌شد که حمیرا لب باز کند. هرچند که اطلاعاتش دیگر قدیمی شده بود؛ اما هنوز مطلب گفتنی زیادی داشت که به درد جلالدان بخورد. بازجوی اصلی که از عربده‌هایش معلوم بود به جد آمده است برای این که اطلاعات حمیرا را به تنها بیگرد به دوشکنجه گری که همراهش بودند دستور داد بیرون بروند. آنها با دلخوری تمام، در حالی که زیر لب غر می‌زدند، اتاق شکنجه را ترک کردند. آن روزها می‌گفتند لا جوردی برای به حرف درآوردن تعدادی از مجاهدین جایزه تعیین کرده است. یکی از آنها حمیرا بود. حالا سربازجوی احمق می‌دید او می‌خواهد حرف بزنند. طمع این را داشت که کسی در گرفتن جایزه با او سهیم نباشد. هنوز در نیمه باز بود. سربازجو سرمیست از این پیروزی دیگر حواسش به من نبود. من داشتم از زیر چشم بند صحنه را نگاه می‌کردم. سربازجو سرش

را جلو برد تا حرفهای حمیرا را بهتر بشنود. حمیرا آرنجهاش را ستون بدن بیمار و ضعیفش قرار داده بود. سعی می کرد روی تخت بنشیند. با خودم گفتم دیگر تمام شد، الان همه چیز را خواهد گفت. ولی یک باره صدای نیرومند سراپایم را به لرده درآورد. این حمیرا بود که در مقابل بازجو سرود آزادی را سرداد و با صدای بلند خواند: "ای آزادی، در راه تو، بگذشتم از زندانها، پرپر کردم قلب خود را چونان گل در میدانها. ای آزادی در اشک و خون، با تو می بندم پیمان، تانگذارم جان بسپاری در زنجیر دژخیمان". بازجو کاملاً مبهوت بود و دوباره ضربات دلخراش کابل شروع شد. فردای آن روز حمیرا را به جوхه آتش سپردند. اراده حمیرا همه دژخیمان را شکست داده بود».

زمانی که هر مجاهد و مبارزی دستگیر می شود، جلاله تصور می کند به پیروزی نهایی دست یافته است. سرمستانه قهقهه می زند و در پوست نمی گنجد. اما این لذت حیوانی دیری نمی پاید. زندانی در برابر او می ایستد، قدرتش را به ریشخند می گیرد و «اطلاعات» مورد نیاز شکنجه گر را نمی دهد. سینه او حافظ رازهای بسیاری است که کاروان آزادی را از گزند دشمنانش محفوظ می دارد. و این درست در نقطه مقابل خواست شکنجه گر است.

از نظر بازجویان، زندانی باید هرچه سریعتر درهم شکسته شود تا اطلاعاتش قبل از سوختن فاش شده و دیگرانی، هم چون خود، را اسیر سازد.

مجاهد اسیری که در یک فرصت استثنایی هنگام انتقال از اوین به یک زندان دیگر موفق به فرار شده، اولین لحظات دستگیری خود را، این طور توصیف می کند:

«ضریبه سنگین با پاشنه پوتین به صورتم خورد. ساعت و محل قارت کجاست؟» همان طورکه کف ماشین افتاده بودم، دو تن از پاسداران پاهاخی خود را روی شکم و سینه ام قرار داده و با فشار می گفتند: "در باره تو همه چیز را می دانیم، انکار فایده ندارد. خانه تیمی شما کجاست؟ در چند عملیات شرکت داشتی؟ آدرست کجاست؟" سرباز جو همراه با ضربات لگد و مشت و دشنامهای پی در پی، با قهقهه ادامه داد "همه تان را دستگیر کرده ایم و تو آخرین نفر بوده ای. امشب تاته می تراشیمت. هرچه داشته باشی از مخت بیرون می کشیم". بازجویان تلاش می کردند از همان لحظات اول فضای رعب و وحشت را بر من غالب کنند تا هنگام پاسخ دادن به سؤالهایشان امکان هیچ گونه تمکز و انسجامی نداشته باشم و نتوانم اطلاعاتم را مخفی کنم. آنها نمی خواستند لحظه بی را از دست

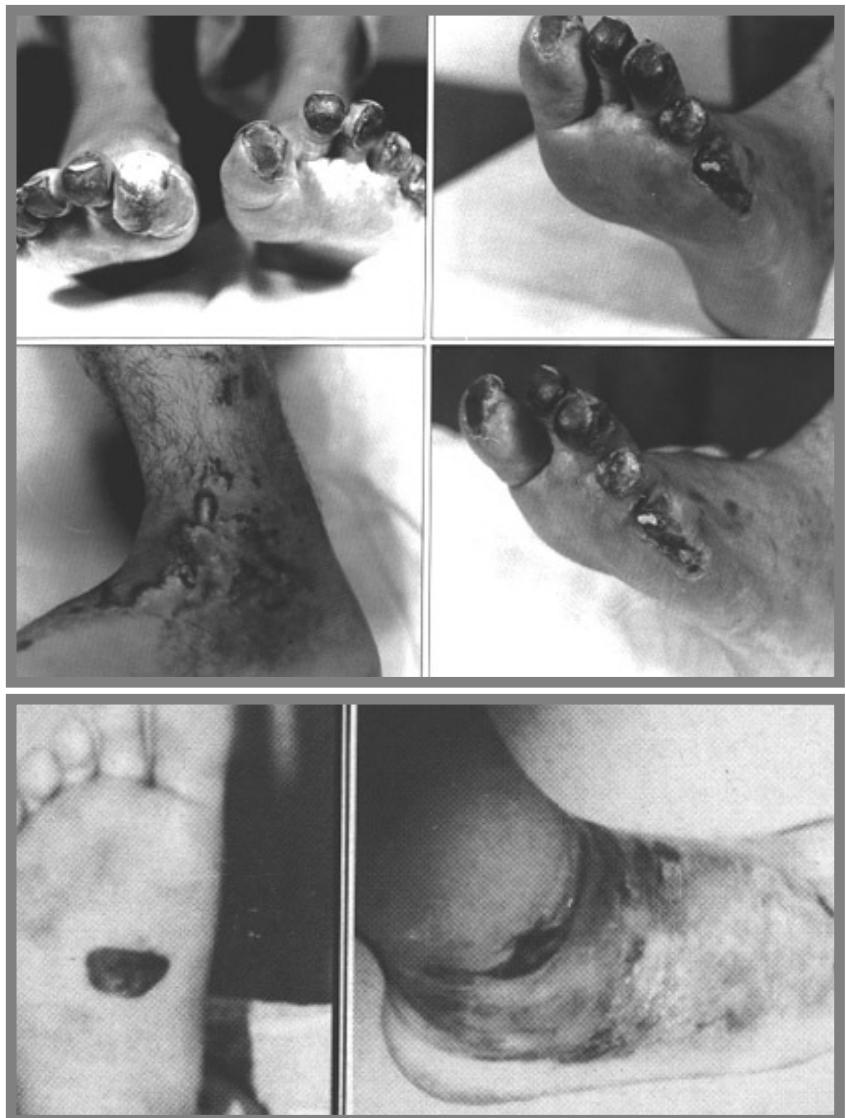
بدهند. بعد از مدتی شکنجه، سرباز جو در حالی که به سرایای من نگاه می‌کرد، با لحن آرامی گفت: "حرف بزن، خودت را راحت کن، و گرنه زیر تعزیر می‌میری. تو که راه نجاتی نداری و با وضعی که دستگیر شده‌ای، محارب و مفسد فی الارض هستی و حتماً تیرباران می‌شوی. پس لااقل حرفهایت را بزن. من نمی‌دانم شما چرا سرسختی نشان می‌دهید. چندروز پیش کنار تخت تعزیر ایستاده بودم و تعزیر منافقی را تماساً می‌کردم. یکی از شلاقها دررفت و به دست من خورد. یک روز تمام دستم درد می‌کرد. آن وقت شما فکر می‌کنید می‌توانید در زیر تعزیر مقاومت کنید؟ عاقبت تو را هم خواهیم دید. پس از آن که خوب آش و لاش شدی مجبور خواهی شد حرفهایت را بزنی". دو ساعت بعد شلاق قطع شد. دیگر مطمئن بودم که قرارها سوخته‌اند. صدای گرفتن شماره تلفن به گوش می‌رسید: "یکی دو ساعتی هست که مشغول تعزیرش هستیم. دقیقاً یادم نیست که چندتا زده‌ایم. مسأله دارد جای تر می‌شود، خصوصاً مدارکی به دست آمده که به رمز نوشته شده و باید کشف شوند. گفتم از جنابعالی کسب اجازه کنم که تا چه اندازه مجازیم به او شلاق بزنیم؟ آن‌گاه بازجو به سمت من آمد و گفت که با حاکم شرع تماس گرفته و پرسیده‌اند "چقدر می‌توانیم تعزیر را ادامه دهیم؟" ایشان اجازه دادند تا سه هزار شلاق بزنیم و گفتند اگر هم زیرشلاق بمیری اشکالی ندارد. حالا خودت انتخاب کن..." و زندانی انتخاب می‌کند. در واقع انتخاب خود را تجدید می‌کند، عهد و پیمانی را که با آرمانها و یارانش بسته به خاطر می‌آورد و سنگینی مسئولیتی را که در حفظ اسرار دارد، بر شانه‌های درهم کوفه اش احساس می‌کند.

یکی از مجاهدین که سالها در زندانهای اوین و گوهردشت بوده، می‌نویسد: «در اوین قبل از این که وارد سالن بازجویی بشوم دو تن از دوستانم را دیدم که پاهایشان به شدت ورم کرده بود. پاسداری که همراه من بود دائماً تکرار می‌کرد: "به محض این که رفتی بالا (اتفاق بازجویی) همه چیز را بگو تا این طور نشوی". حدود یک شب بود که مرا به اتفاق دو دوست دیگرم به سالن بازجویی بردند. به محض ورود ناگهان با صدای فریاد شکنجه شدگان و نعره جلادان مواجه شدم. از زیر چشم بند به هر گوشه بی نگاه می‌کردم، برادر یا خواهری را می‌دیدم که شکنجه شده و بی‌رمق در گوشه بی نشسته است. جلادان لحظه‌بی از فریادها و فحاشیهای خود دست بر نمی‌داشتند. همراه همه اینها، صدای یکنواخت کابل بود که مدام بر پیکر برادران و خواهران فرود می‌آمد. هنگام نوشتن (پاسخ

به سؤالهای بازجو) به طور مداوم یک نفر ما را زیرنظر می‌گرفت و به محض این که می‌خواستیم کمی فکر کنیم، باشدت به سرو صورتمان می‌کویید و می‌گفت فکر نکنید! هر چه دارید همه را بنویسید".

به راستی هم زیرشکنجه جای فکر کردن نیست. «فکر» یعنی تردید، و زندانی مقاوم تصمیم خود را گرفته است. او تنها یک وظیفه دارد؛ مقاومت، مقاومت، مقاومت.

مجاهد از بند رسته بی که مدت ۱۲ سال را در زندانهای جمشیدیه، اوین و قزلحصار سپری کرده، در گزارش خود نوشته است: «در مرداد سال ۱۳۶۱ وقتی برای بازجویی مجدد به اوین رفتم، ساعت ۸ صبح بود. حدود ۸۰ تا ۹۰ نفر در راهرو طبقه دوم، پشت در شعبه‌ها به صورت چشم‌بسته نشسته بودیم. یک دفعه سرو صدایی از سمت پله‌ها آمد. چند پاسدار، دختر جوانی را با عجله و سرعت به طرف شعبه ۷ بردن. مردی را که روی تخت بسته و مشغول کابل زدن بودند، باز کردن و به راهرو فرستادند. سپس آن دختر جوان را به تخت بسته و مشغول زدن با کابل شدند، از او آدرس می‌خواستند. ضربات کابل پی در پی فرود می‌آمد و به دنبال آن فریادهای دختر جوان بود که هرچه رسانتر می‌شد: "نمی‌گوییم". "الله اکبر" می‌گفت، "خدادا، خدا" می‌کرد. به آنها فحش می‌داد و می‌گفت "نمی‌گوییم". دو بازجو تا ساعت ۱۰ مدام او را می‌زدند و او هم مقاومت می‌کرد. ساعت ۱۰ بیهودش شد. بعد از یک ربع او را به هوش آوردن، فریادهایش دوباره بلند شد. رفته رفته صدایش دورگه و گرفته شد. از شدت خشونت آنها و فریادهای او، اعصاب همه کسانی که پشت در شعبه بودند خرد شده بود. هر کابلی که او می‌خورد استخوان ما به درد می‌آمد. ظهر شد و آن دو بازجو هم چنان مشغول زدن کابل به او بودند و آدرس می‌خواستند. یکی از آنها با فریاد گفت: "به خدا اگر این همه کتک را فیل خورده بود به حرف می‌آمد" و کابل را انداخت و از شعبه بیرون رفت. حدود ۲۰ دقیقه بعد دوشکنجه گر دیگر آمده و مشغول زدن او شدند. ضربات کابل کمتر شده بود، ولی نمی‌دانم چه کاری با او می‌کردند که فریادهای ناگهانی می‌کشید. با ضربات منقطع شلاق، او را در یک حالت اضطراب نگه می‌داشتند. کسانی که شکنجه شده‌اند خوب می‌دانند که این حالت، فشار بیشتری بر زندانی وارد می‌کند. تا حدود ساعت دو و نیم او را زدند و او دوباره از هوش رفت. دوباره به هوشش آوردن و تا ساعت ۴ بعدازظهر به شلاق زدن ادامه دادند. سرانجام فریاد "می‌گوییم، می‌گوییم" دختر جوان بلند شد. آنها

تصاویری از پاهای مجروح دو تن از مجاہدین در زیر شکنجه

تند تند می گفتند: "بگو! بگو!" و او آدرسی را گفت. آنها با عجله قصد رفتن داشتند که دم در شعبه یکی از بازجوها گفت: "نسرين! حالا اگر برویم آن جا کسی هست؟" نسرين گفت: "نه دیگر، قرار سوتخته، چون قرار ما تا ساعت ۲ بوده". بازجوی دیگر ضربه بی به سر او زد و همگی با سرعت بیرون رفتند.

شکنجه برای گرفتن اطلاعات به شکنجه های فیزیکی محدود نمی شود. شکنجه زن در مقابل شوهر و شوهر در مقابل زن، تجاوز به زن در مقابل چشم انداز همسر و هم چنین شکنجه فرزند در مقابل پدر و مادر از سبعانه ترین شیوه های رایج شکنجه در زندانهای رژیم آخونده است.

یک شاهد عینی نوشت: «زن و شوهری از هواداران را به اتاق بازجویی آوردند. آنها حاضر به دادن هیچ گونه اطلاعاتی نبودند. دژخیمان کابلی به دست زن دادند. خودشان با کابل به جان او افتدند و می گفتند شوهرت را بزن تا اطلاعاتش را بدهد. زن مقاومت می کرد و شکنجه گران، شلاق را با سنگینی بیشتر بر بدنش می کوییدند. ولی زن جوان مقاومت می کرد».

به هر حال شکنجه برای کسب اطلاعات فقط به روزهای اول محدود نمی شود. ماهها و حتی سالها طول می کشد، زندانی بارها بیهوش می شود، ولی او را برای ادامه شکنجه به هوش می آورند. زندانی بارها تا سرحد مرگ می رود، ولی او را به بهداری می برند تا مانع مرگ وی شوند و بتوانند شکنجه را ادامه دهند.

یک تصویر کامل

در سال ۱۳۶۹ (۱۹۹۰) پروفسور گالیندوپل، نماینده ویژه کمیسیون حقوق بشر ملل متحده در ایران بود. بسیاری از هواداران مقاومت که خودشان شاهد گوشه هایی از جنایتهای آخوندها بودند، برای او نامه نوشتند و آن چه را که بر سر خود یا خانواده شان آمده بود، افشا کردند. از میان انبوه نامه هایی که از سوی هواداران مقاومت به گالیندوپل نوشته شده، و نسخه بی از آن برای سازمان مجاهدین نیز ارسال شده است، به یک نامه اشاره می کنیم. نویسنده نامه مجاهد شهید محمد علی آبادیان است که وقتی دستگیر شد هشت سال بیشتر نداشت. او درباره دستگیری و شکنجه خود و خانواده اش این طور نوشته است: «کلاس دوم ابتدایی بودم، یک روز ساعت تقریباً ۵ عصر تازه به خانه رسیده

بودم. خاله ام میهمان ما بود. مشغول تماشای کارتون بودم که زنگ در به صدا درآمد. مادرم آیفون را برداشت و گفت کیست؟ مرد ناشناسی گفت شوهرتان تصادف کرده است. مرد به صورتی مشکوک حرف می‌زد. مادرم متوجه شد و خاله ام را که برای بازکردن در حیاط پایین رفته بود، صدا کرده و با فریاد گفت: "نرو پاسداران هستند". اما دیر شده بود. پاسداران در حالی که موهای خاله ام را می‌کشیدند، او را حفاظت خود قرار داده و وارد خانه شدند. اولین کارشان این بود که اشرف، خواهر عماهه ام، را از آغوش مادرم دور کردند. گریه کودکانه و غمبار خواهرم بغضن را شکست. پاسداران ما را به پایین منتقل کردند. سپس همهٔ ما را در گوشۀ حیاط به خط کردند، به زانو نشستند و گلنگدن سلاحسان را کشیده و به طرف ما نشانه رفتند. مادرم در همان حال اشرف را برای یک لحظه دوباره در آغوش گرفت و در آخرین لحظات پیشانیش را بوسید. پاسدار دیگری به داخل خانه آمد و به بقیه چیزی گفت. آنها هم بلند شدند و به ما گفتند آماده رفتن شویم. ما را سوار ماشین سفیدی کرده و روانه زندان نمودند. در زندان، روز اول مادرم را به سلول برد و من و برادر و خواهر و خاله ام را در اتاق دیگری نگهداشتند. ساعت ۸ شب شده بود و من و برادرم همانجا روی کاشیها دراز کشیدیم. زمستان بود و هوا خیلی سرد بود. برای این که گرم شویم خودمان را مچاله کرده بودیم. تا چشم روی هم گذاشتیم ناگهان در باز شد و ۷-۸ پاسدار وارد اتاق شدند. همهٔ مسلح بودند، من سریع بلند شدم و نشستم. یکی از پاسداران به سراغ من آمد و پرسید اسم مستعار پدرت چیست؟ وقتی جوابی نگرفت، ابتدا صدایش بالا رفت و بالاخره با عصبانیت زیاد دو سه سیلی در گوشم زد و گفت: "کافت بی شرف، اسم پدرت چیست؟" بعد به سراغ برادرم رفتند، از او هم جوابی نگرفتند. ما را از خاله‌مان جدا کرده و به اتاق بازجویی بردن. پاسدار با فریاد گفت همینجا بخوابید. چند دقیقه بعد صدای جیج و فریاد زنی را شنیدیم که برایمان خیلی آشنا بود. وقتی آن زن در زیرشکنجه شعار "مرگ بر خمینی، درود بر رجوی" می‌داد، فهمیدیم که مادرمان است. فردای آن روز پدرمان را که گفته بودند تصادف کرده به همان اتاق بازجویی آوردند. در مقابل ما در حالی که چشم‌بند و دستبند داشت، شروع به بازجویی از او کردند. بازجو دور پدرم می‌چرخید و بعد از هر سؤال او را کتک می‌زد، ولی پدرم حرفی نمی‌زد. روز سوم ما را به سلول مادرمان بردن، در آن‌جا یک زن ۵۰-۶۰ ساله هم بود که خیلی به او انس گرفتیم. او جورابیش را درآورد و کف پایش را به ما

نشان داد که براثر شلاق چرکی و به طرز وحشتناکی متورم شده بود. هم چنین از خاطرات خود و شکنجه هایی که شده بود، گفت. بعد ها شنیدم که او را اعدام کردند. چند روز بعد به همراه برادر و خواهرم از زندان آزاد شدیم. هر چند وقت یک بار که به ملاقات آنها می رفتم می دیدم که قیافه آنها زیر شکنجه عوض شده است. ۶ماه بعد روزی خبر رسید که پدرم نیاز به خون دارد. عموهایم برای دادن خون رفتند، وقتی برگشتند قیافه همه برآشته بود. ناگهان یکی از عموهایم فریاد کشید رحمان آزاد شده. رحمان، که همان پدرم بود، را در کفن پیچیده و در ماشین سبزرنگی گذاشته بودند، به سوی قبرستان جاوید روانه شدیم.

آن لحظه دیگر تحمل هیچ چیز را نداشم، به خاطرات پدرم فکر می کردم و گریه می کردم. هرگز از یاد نمی برم لحظه بی که جسد پدر را می آوردند تا در گور بگذارند. کفن او را باز کردیم و من و برادرم با گریه در آغوشش گرفتیم، اثر گلوله ها بر روی سینه و قلبش و هم چنین تیر خلاص بر روی گلویش باریدن اشکم را بی انتها کرد»(۲).

مقاومت زندانی، استیصال شکنجه گر

زندانیان سیاسی در رژیم آخوندها در گیر یک جنگ نابرابرند. در این جنگ همه سلاحها و امکانات در اختیار دشمن است. دشمن در زندان، حاکم بلا منازع است و زندانی اسیری بیش نیست. زندانی جز یک آرمان انسانی که جانش را بر سر آن نهاده، سلاح دیگری ندارد. او تنها به یک ایمان، یعنی یک آگاهی عمیق و اراده مصمم، مسلح است. پیروزی در این نبرد نابرابر یک معجزه شگفت آور است. معجزه بی که به کرات خلق و تکرار شده است. دهها و صدها و بدون اغراق هزاران مورد بوده است که شکنجه گران مستأصل از کاربرد شکنجه، به شکست خود در مقابل مقاومت زندانیان اذعان کرده اند. به اعتراف صریح آخوند گیلانی در این مورد توجه کنید. او در ماندگی خود و سایر جلادان را از مقاومت مجاهدین اسیر این چنین بیان می کند: «وقتی اینها دستگیر می شوند به آنها می گوییم اسلحه ها کجاست، آنها قدری می کنند و نمی گویند... بنابراین ما مجبوریم که اینها را تعزیر کنیم تا جای سلاحها را بگویند. و با این که اینها که دستگیر می شوند اسرار درون گروهی این گروههای ضد انقلاب را

۲- مجاهد شهید رحمان علی آبادیان در تاریخ ۲۴ تیر ۱۳۶۲ به شهادت رسید.

می دانند، گروههایی که با جمهوری اسلامی مخالفند یعنی با ۱۲۴ هزار پیغمبر مخالفند و باید از اسرار درونی آنها با خبر شویم. مثلاً خانمی دستگیر می شود و قلدری می کند اسرار را نمی گوید. مثلاً به یک خانمی گفتیم خانه ات کجاست؟ گفت بروجرد. این خانم، برادران نجیب پاسدار را از تهران به بروجرد برد و در آن جا معلوم شد که دروغ گفته است. باز گفت خانه ام اراک است، از آن جا برادران را به اراک کشاند و بعد معلوم شد که خانه اش در تهران است. علاوه بر آن، چون اینها دروغ می گویند، باید تعزیر شوند. مقدار این تعزیر آن قدر است که دیگر راست بگویند...»^(۳)

نمونه های زیر همگی بر همین مقامات تحسین برانگیز از یک سو و درماندگی جladان از سوی دیگر گواهی می دهند. در گزارشی از زندان ساری^(۴) آمده است: «غروب بود که اصغر کریمی را به زندان آوردن. زندانیان و شکنجه گران بسیار خوشحال بودند، مدت‌ها بود که دنبال او بودند. بالاصله پس از دستگیری، یکی از جladان به نام "مصیب نیاستی" به سراغش آمد و داد زد "امشب همه حرفهایت را از زیانت بیرون می کشم. از فردا قول می دهم همه کسانی که می شناسی خدمت ما باشند". اصغر نگاهی به او کرد، ولی چیزی نگفت. ساعت^۹ شکنجه را با شلاق شروع کردند. بچه های زندانی تعداد ضربه های کابل را می شمردند و دقیقه ها و ساعتها سپری می شدند. تعداد ضربه ها از ۸۰۰ گذشته بود که قطع شد. اصغر بیهوش شده بود و به بیمارستان انتقال یافت. ۳ روز بعد در حالی که به شدت لاغر و ضعیف شده بود، با پاهای متلاشی و بدنی مجروح، نزد ما برگشت. از همان دم در با خنده گفت: "وقتی اولین شلاق را خوردم خیلی خوب لمس کردم که پیروزی از آن ماست و هرگز زبانم باز نخواهد شد". بعد از آن نیز بارها او را به شکنجه گاه بردند. اما هرگز چیزی نگفت. روزهای آخر او را روی پتو می گذاشتیم و به دستشویی می بردیم. سرانجام روزی که به میدان اعدام می رفت، لحظه بی دم در اتاق ایستاد و خطاب به ما گفت: "بچه ها مقاومت کنید. این راه، آوارگی و شکنجه و اعدام دارد. پس خوشبا حال آن کس که بر پیمان خود وفادار ماند و سروjan در راه خلق و آزادی باخت". او سپس روانه میدان تیرباران شد».

۳- رادیو رژیم ۱۵ خرداد ۱۳۶۳

۴- این گزارش برای نخستین بار در نشریه مجاهد شماره ۱۸۴ به تاریخ ۱۸ دی ۱۳۶۲ به چاپ رسیده است.

در دستنوشته های یک مجاهد اسیر، که بعدها در سال ۶۷ به شهادت رسید^(۵)، چنین می خوانیم: «یک ماه بود که هر روز شکنجه ام می کردند. بارها کارم به بهداری کشیده بود. آنها اطلاعاتی را می خواستند که مطمئن بودند آنها را دارم و انکار می کنم. یک جنگ فرسایشی بود. هر زمان که طاقتم طاق و تحمل شکنجه برایم غیرممکن می شد به خاطر می آوردم که بهای رهایی من از تخت شکنجه برایم غیرممکن می شد خواست خوابانده شوند. این به من انژری بیکرانی می داد که فشارها را تحمل کنم و اسم همزمانم رانگویم و اطلاعاتم را فاش نکنم».

یک زندانی آزاد شده دیگر نوشته است: «آن چه بر سر من آوردند به نسبت آن چه با یک دختر جوان زندانی کردند، هیچ است. من هیچ وقت او را ندیدم، فقط فریادهایش را می شنیدم. اسم کوچکش را از لا به لای عربدهای پاسداران تشخیص دادم. آخرین ناله های ناهید را بر روی تخت شکنجه به گوش خودم شنیدم. بازجو دیوانه شده بود و هیچ اطلاعاتی نتوانسته بود از او بگیرد. صدای ناهید که قطع شد، تحقیر شدن شکنجه گر توسط زندانی مقاوم را با تمام وجود احساس کردم».

یکی دیگر از دلایل استمرار شکنجه بر روی زندانیان مجاهد، هویت سازمانی آنان است. چیزی که یک وجه تمایز اصلی آنان با همه زندانیان دیگر است. زندانیان دیگر، از هر گروه و با هر مرام و مسلک و قتنی دستگیر می شوند، می توانند هویت سازمانی خود را بگویند و از این بابت دیگر مورد فشار و آزار قرار نمی گیرند. اما زندانیان مجاهد هیچ گاه مجاز به ابراز هویت سازمانی خود نیستند. رژیم از آنان می خواست در برابر سؤال «اتهام» خود، به جای «مجاهد» بنویسند «منافق». در غیر این صورت باید شدیدترین توهینها و شکنجه ها را بر خود بپذیرند. این شکل از فشار که مبین عمق کینه و در عین حال ترس از عنصر مجاهد است، در هیچ کجای جهان نمونه ندارد.

باندهای سیاه و «کاپو»های لاجوردی

استیصال جلال و احساس شکستی که از مقاومت زندانی پیدا می کند، او را به جستجوی راه حل های دیگری می اندازد که ساده ترین آنها تشدید جو سرکوب است. در زندانهای رژیم گاه با دار و دسته هایی از مزدوران مواجه هستیم که گوی سبقت را از

۵- در گزارش موجود متأسفانه نام این شهید ذکر نشده است.

همگنان خود بردند. یک مجاهد از بندرسته دیگر، که ۱۲ سال در زندانهای اوین و گوهردشت بوده، درباره پاسداران زندان نوشت: «پاسداران از لحاظ وحشیگری به دو دسته تقسیم می‌شدند: دسته اول "کمندی" نام گرفته بودند. منظور این بود که طرف آن قدر وحشی است که با کمند او را گرفته و به زندان آورده‌اند. به دسته دوم "آمپولی" می‌گفتیم. یعنی طرف آن قدر وحشی است که امکان گرفتنش با کمند نبوده، بنابراین او را توسط آمپول که با تنگ از هلیکوپتر شلیک می‌شود، بیهوش کرده در کیسهٔ توری انداخته، به زندان آورده‌اند».

گاه نیز جلالان دست به تشکیل باندهای سیاه در درون زندان می‌زندند. باندهایی که از رذل ترین و شقی ترین عناصر تشکیل می‌شوند و در درنده‌خوبی و وحشیگری هیچ حد و مرزی را نمی‌شناسند. این باندها از پاسداران و عناصر خائن، که به «کاپو» معروفند، تشکیل می‌شوند. یکی از این جریانها در قزل‌حصار توسط خائنی به نام بهزاد نظامی به راه افتاده بود. در گزارشی پیرامون باند بهزاد نظامی آمده است: «در سال ۱۳۶۱ در واحد ۳ قزل‌حصار تعدادی از بریده‌ها که آلت دست زندانیان شده بودند، با خط گرفتن از حاج داورد رحمانی (رئیس زندان) و پاسدارانی مانند اکبر سوری به جان زندانیها افتاده بودند. سرکردهٔ این باند فردی به نام بهزاد نظامی بود. آنها می‌خواستند مسائل نگفته بچه‌ها در بازجوییها را دریابوند. به همین منظور فرد را به داخل حمام می‌بردند و خیس می‌کردند و ۷-۸ نفری با کابل به جان او می‌افتادند که: "حکمی که تو گرفته‌ای کم است و مسائل نگفته داری". بر اثر شکنجه‌های آنها ۵ نفر از بچه‌ها بعد‌ها صرع گرفته بودند. یا در خواب دچار کابوس شده و فریادهای ناهنجاری می‌زدند و همه بند را از خواب بیدار می‌کردند. برخی هم دچار سردردهای شب‌میگرنی شده بودند. آنها گاه از شدت درد با کوییدن سرشار به دیوار، می‌خواستند کمی از دردشان را تسکین دهند».

مجاهد از بندرسته دیگری در این باره نوشت: «آنها در وحشیگری هیچ مرزی نمی‌شناختند. یکی از هواداران به نام ناصر رضوانی را وادار به خوردن مدفوع کردند. او تعادل روانیش را پس از شکنجه توسط این دار و دسته از دست داد. هوادار دیگری به نام عباس را با آمپول هوا شکنجه کردند. نعره‌هایی که عباس می‌کشید برای هیچ شنونده‌یی قابل تحمل نبود. گوش یک زندانی به نام حسین را با مینخ سوراخ کردند. سورن داغ زیر ناخن برادر دیگری فرو کردند. یکی از بچه‌ها یک شب صحنه‌یی را دیده بود که از

شدت فشار تب کرده و هذیان می‌گفت. او بهزاد را دیده بود که با یک دستبند بازی می‌کرد، در حالی که تمام دستها و صورتش خون آلود بود». مجاهد دیگری که ۱۰ سال را در زندانهای این، قزلحصار و گوهردشت سپری کرده، در گزارش خود در این باره نوشته است: «او شبهای سرد زمستان، و در سرمای زیر صفر، زندانیان را به ستون داخل حمام می‌بست. ابتدا چند سطل آب بین روی آنها می‌ریخت و بعد با کابل به جانشان می‌افتداد. سپس بقیه زندانیان را از خواب بیدار می‌کرد (البته به طور واقعی کسی در خواب نبود. زیرا مگر می‌شد، در کنار آن همه صدای نعره و فریاد کسانی که شکنجه می‌شدند، به خواب رفت. نعره‌های دلخراشی که انگار از تک‌تک سلولهای خود آدم بر می‌خاست). به هر حال شکنجه‌گر، زندانیان را بیدار می‌کرد و کابل را به دست آنها می‌داد و می‌گفت بزن! و چون با امتناع زندانی روبه رو می‌شد، او را هم به زیر دوش حمام می‌برد. در زیر دوش آب سرد و گاه یخ‌زده قرار می‌داد و او را به زیر ضربات کابل می‌گرفت». در یکی دیگر از گزارش‌های مربوط به این جانور درنده آمده است: «بهزاد نظامی واقعاً جنون شکنجه داشت. وارد سلول می‌شد و یک دفعه فریاد می‌زد: "سرها زیر پتو". و بدون استشنا همه را آن قدر با کابل می‌زد که کابلاش خونین می‌شد. و اگر صدایی از کسی در می‌آمد او را به حمام می‌برد، به ستون می‌بست و تا آن جا که نفس داشت می‌زد. یک روز در حیاط هوایخوری به سراغ ما آمد، من و یکی از بچه‌ها را جدا کرد و گفت: "من دستور نظامی می‌دهم شما اجرا کنید". بعد فرمان داد: "به چپ، چپ". در یک لحظه به نظرم رسید اگر به چپ برگردم بهانه می‌گیرد که "تو آموزش‌های میلیشیائی را دیده‌ای" و گذاشت شروع می‌شود. نفری که با من بود به چپ برگشت، و من به راست. دوستم را به همان دلیلی که من پیش‌بینی کرده بودم ساعتها به باد گذاشت گرفت. و من را به خاطر این که دستور او را اجرا نکرد ام».

در ادامه این گزارش آمده است: «در طول ۲۰ روز (از ۱۲ آذر تا ۲ دی ۱۳۶۱) آنها فضایی ایجاد کردند که گویی ۲۰ سال طول کشید. بعد هم که رژیم دید کاری از پیش نمی‌رود همه چیز را تعطیل کرد و برای تطهیر چهره خودش آنها را در مقابل دیگر زندانیان به شلاق بست. داود رحمانی، رئیس قزلحصار، ادعا کرد که از چیزی خبر نداشته است. اما بعدها خود بهزاد و دیگر همدستان او گفتند که داود رحمانی به آنها گفته بود "تا مرز کشتن می‌توانید شکنجه کنید، فقط نباید کسی بمیرد" و آنها از هر لحظه دستشان

باز بود. پشت همهٔ این قضایا شخص لاجوردی بود که همواره از اساس این قضایا را منکر می‌شد. یک شب در محل موسوم به حسینیهٔ اوین، این "شایعات" را منکر شد. به او گفته شد توابین در قزلحصار آمپول هوا به زندانیان تزریق یا گوش سوراخ کرده‌اند. لاجوردی با وقارت جواب داد: "اینها شایعات است. ما اگر می‌خواستیم خودمان این کارها را می‌کردیم". همان جا حسین بلند می‌شود و می‌گوید می‌خواهم صحبت کنم. لاجوردی که نمی‌دانسته چه می‌خواهد بگوید به او اجازه می‌دهد. حسین جلو میکروفن می‌رود و می‌گوید اینها دروغ نیست، گوش مرا با مینخ سوراخ کرده‌اند. لاجوردی خیلی بور می‌شود. بعدها براثر افشاگریهای سازمان و خانواده‌ها در بیرون، لاجوردی مجبور شد مهرداد خسروانی که نقش معاون بهزاد نظامی را داشت، به صحنه آورد. مهرداد خسروانی در توجیه کارهایشان گفت: "این خط سازمان بود. ما این کار را به دستور سازمان می‌کردیم تا به بچه‌ها در زندان انگیزه دهیم و چهره رژیم را خراب کنیم". البته لاجوردی خود او را هم بعدها اعدام کرد».

یکی دیگر از کاپوهای لاجوردی که از هیچ جنایتی در حق زندانیان دریغ نکرد مجتبی میرحیدری بود. او در زندان خیانت کرده و با عده‌یی مانند خودش یک گروه سیاه سرکوبگر درست کرده بود. گزارش زیر یکی از نمونه برخوردهای او با زندانیان است: "در اواخر سال ۱۳۶۰ یک روز مجتبی بادار و دسته‌اش وارد قزلحصار شدند، فردایش دیدم به همراه پاسدارانی به نامهای ابوالفضل و عباس شمر مشغول بازجویی از زندانیان است. بچه‌ها را تهدید به اعدام و شکنجه می‌کرد و از آنها همکاری اطلاعاتی می‌خواست. سرانجام من هم آمد، در آن موقع هنوز حکم من صادر نشده بود، به او گفتم کاره‌یی نبوده‌ام و قرار است به زودی آزاد شوم. پس از مدتی حکم از اوین آمد و پاسدارها اسمم را از بلندگو خواندند. به محض این که اسم من را شنید، سراسیمه آمد سراغم و به شدت تحت فشارم قرار داد که همکاری کنم. هرچه به او جوابهای سربالا می‌دادم ول کن نبود. با اصرار از من می‌خواست در مجله‌یی به نام "رجعت" که در زندان منتشر می‌کردند مقاله‌یی علیه سازمان بنویسم. مجتبی از همان ابتدای کار تعدادی از زندانیان را به زیرشلاق و شکنجه کشید و برای ۱۲ نفر از آنان که محکوم هم شده بودند، پرونده سازی کرد. آنها را به اوین بازگرداندند، در اوین آنها به زیرشکنجه رفتند و ۸ نفرشان اعدام شدند».

شهرستانها، فراتر از قساوت

آن چه در شهرستانها می‌گذرد بسا وحشیانه‌تر است، اما به دلیل اختناق، بخش ناچیزتری از آن به بیرون درز کرده است. داستان واقعی زندانهای خمینی در سینه آنهایی که در شهرها و حتی روستاهای بی‌نام و نشان به جو خه اعدام سپرده شده‌اند در زیر خاک دفن شده است. روستای گز یکی از این نمونه‌هاست. این روستا در دو کیلو متری جنوب جاده تهران- گرجان و در چهار کیلو متری شهرستان بندر گز واقع شده است. جمعیت این روستا در سال ۱۳۶۱ حدود چهار هزار نفر بود و اکثریت آن را روستاییان فقیر و زحمتکش هادار سازمان مجاهدین تشکیل می‌دادند. رژیم خمینی همان گونه که سراسر ایران را به خاک و خون کشیده، کشاورزان و زحمتکشان فقیر و ستمدیده این روستا را نیز از شقاوتهای خود بی‌نصیب نگذاشت، به نحوی که:

- شمار شهیدان که به شیوه‌های مختلف اعم از تیرباران، به دارآویخته شدن یا در اثر شکنجه به قتل رسیده‌اند، به ۵۱ نفر می‌رسد. ۲۰ نفر از این عده در زیر شکنجه به شهادت رسیده‌اند. رژیم خمینی فقط به خانواده یکی از این شهیدان اجازه دفن جسد فرزند خود در گورستان عمومی را داده است. خانواده‌های پنجه‌شید دیگر به ناگزیر اجساد فرزندان خود را در خانه‌های مسکونی، با غها، جنگلها و بیابانهای دورافتاده به خاک سپرده‌اند.

اسامی عده‌یی از شهیدان و محل خاکسپاری آنان به شرح زیر است:

- ۱- مجاهد شهید رمضان متکی ۱۶ ساله، محل دفن: حیاط منزل.
- ۲- مجاهد شهید رضا متکی ۱۸ ساله، محل دفن: حیاط منزل (مجاهدین شهید رمضان و رضا برادر بوده و در کنار یکدیگر دفن شده‌اند).
- ۳- مجاهد شهید حسینعلی ترابی ۲۶ ساله، محل دفن: باغ منزل مسکونی.
- ۴- مجاهد شهید محمد رضا ترابی ۱۸ ساله، محل دفن: باغ منزل مسکونی (مجاهدین شهید حسینعلی و محمد رضا پسر عمومی یکدیگر بوده‌اند).
- ۵- مجاهد شهید علی‌محمد ترابی ۲۰ ساله، محل دفن: باغ منزل مسکونی.
- ۶- مجاهد شهید سید محمد میرغفوری ۱۹ ساله، محل دفن: باغ منزل مسکونی.
- ۷- مجاهد شهید محمد آقا هاشمیان ۴۰ ساله، محل دفن: باغ منزل مسکونی.
- ۸- مجاهد شهید سید حسین هاشمیان ۳۵ ساله، محل دفن: باغ منزل مسکونی.

- (مجاهدین شهید محمدآقا و سیدحسین برادر بوده و در کنار یکدیگر دفن شده‌اند).
- ۹— مجاهد شهید علی جعفری ۱۸ ساله، محل دفن: باع منزل مسکونی.
- ۱۰— مجاهد شهید جعفر کوهستانی ۲۰ ساله، محل دفن: منزل مسکونی.
- ۱۱— مجاهد شهید علی حسین ترکمن غلامی ۲۴ ساله، محل دفن: باع متعلق به اقوام نزدیک.
- ۱۲— مجاهد شهید واحد غریب دشتی ۲۳ ساله، محل دفن: حیاط منزل مسکونی.
- ۱۳— مجاهد شهید عطاءالله قره دشتی ۲۱ ساله، محل دفن: خانه مسکونی (مجاهدین شهید واحد و عطاءالله از فامیل نزدیک یکدیگر بوده‌اند).
- ۱۴— مجاهد شهید پرویز کشمیری ۲۴ ساله، محل دفن: حیاط منزل مسکونی.
- ۱۵— مجاهد شهید علی حسین طاهردشتی ۱۹ ساله، محل دفن: حیاط منزل مسکونی.
- ۱۶— مجاهد شهید علیرضا آهنگری ۲۹ ساله، محل دفن: حیاط منزل مسکونی.
- ۱۷— مجاهد شهید غلامرضا آهنگری ۲۶ ساله، محل دفن: حیاط منزل مسکونی (مجاهدین شهید علیرضا و غلامرضا برادر بوده‌اند).
- ۱۸— مجاهد شهید اسدالله ملاح ۲۹ ساله، محل دفن: جنگل.
- ۱۹— مجاهد شهید صمد سراج ۲۴ ساله، محل دفن: حیاط منزل مسکونی.
- ۲۰— مجاهد شهید فردوس سراج ۲۴ ساله، محل دفن: گورستان عمومی (مجاهدین شهید صمد و فردوس برادر بوده‌اند).
- ۲۱— مجاهد شهید فیض الله اکبری ۲۴ ساله، محل دفن: باع اطراف روستا.
- ۲۲— مجاهد شهید شاھپور ...، محل دفن: جنگل.
- هنگام تشییع حنازهٔ مجاهد شهید علی‌محمد ترابی، مزدوران خمینی رگباری از سنگ و چوب به طرف تشییع کنندگان پرتاب می‌کردند و کف می‌زدند و شعار می‌دادند: «نشستونو آوردیم». فردای آن روز، سپاه پاسداران خمینی، همهٔ کسانی را که در انتقال حنازهٔ شهید از محل اعدام تا در خانه‌اش شرکت کرده بودند، دستگیر کرد و پس از بازجویی و ضرب و جرح دستگیر شدگان، عده‌یی از آنان را زندانی کرد.
- پاسداران و اویاوش خمینی جسد مجاهد شهید اسدالله ملاح را که توسط خانواده‌اش به خاک سپرده شده بود، شبانه از قبر بیرون آوردند و با لشامت تمام آن را در برابر خانه

پدرش انداختتند. صبح آن روز، هنگامی که پدر با جنازه فرزندش رو به رو شد، به مردمی که در اطراف این پیکر پاک حلقه زده بودند، گفت: فرزندی را که در راه آزادی داده ام، پس نمی گیرم. سپس مردم روستا، خود جسد فرزند مجاهدان را دفن کردند.

اسدالله ملاح از معلمان «ده گر» وقتي که از هرگونه همکاری با رژیم سر باز زد، پاسداران او را، به وسیله میخی که با چکش در سرش کوییدند، به شهادت رساندند. هم چنین در جریان خاکسپاری مجاهد شهید شاہپور، مزدوران رژیم اجازه دفن در هیچ نقطه بی را نمی دادند. سرانجام مردم روستا، وی را در گوشه بی از جنگل به خاک سپردند. روستای گز یکی از نمونه های تکان دهنده رفتار جنایتکاران حاکم بر میهن است. مجاهدین شهید رضا و رمضان متکی در منزل مسکونی خودشان، در پایین پله های خانه دفن شده اند. چند صدمتر آن طرفت مزار میلیشاھای جوان دیگری چون علیمحمد و حسینعلی و محمد رضا ترابی در با غچه خانه شان قرار دارد و چند صدمتر دورتر برادران هاشمیان در کنار مزار پدرشان آرمیده اند. مردم نام این محله مجاهد پرور را مجاهد محله گذاشته و هر گوشه آن تبدیل به زیارتگاهی برای آنان شده است.

با شروع موج دستگیریها و اعدامها در تهران در سال ۱۳۶۰، دامنه دستگیریها به سرعت به سراسر کشور کشیده شد. به دلیل کمبود زندان، بسیاری از اماکن دیگر از جمله مدرسه، مسجد، کتابخانه، سالن جشن و عروسی، هتل و ویلاهای شمال کشور و ... به نگهداری زندانیان سیاسی اختصاص داده شد و شکنجه گران با دستی باز و درنده خوبی بی مانندی به شکنجه اسیران پرداختند. در این زندانها شمار بسیاری از زندانیان سیاسی در زیر شکنجه به شهادت رسیدند یا در حالی که بدنشان در اثر شکنجه متلاشی شده بود به جو خاص اعدام سپرده شدند^(۶).

یک مجاهد از بندرسته، خاطرات خود را از زندان همدان چنین بازگو کرده است: «برای بار چهارم طی یک روز از اتاق بازجویی به شوفاژخانه برده شدم تا شکنجه شوم. شکنجه گر "پرویز اسلامیان" بود که همراه با یک فرد ریشو که از بازجویان خرم آباد بود، شلاق می زد و مدام می گفت: "ناراحت نباش، این جا نمی خواهد هیچ حرفی بزنی".

۶- تصاویری را که در صفحات بعد ملاحظه می کنید، پیکرهای شکنجه شده مجاهدان شهید سیروس مقدس، فیروز رحیمیان، مهدی افخاری و حجت الله قدومی می باشد که برای نخستین بار در صفحات ۹۱ و ۹۹ لیست ۱۲ هزار نفره شهدا به چاپ رسیده است.

تصویر مزار مجاهدان شهید علیبرضای آنگری، صد سرای و عطاءالله قوهنشی که در محلی خارج از گورستان عمومی به خالک‌سپرده شده‌اند. این تصویر توسطین بار در صفحه ۱۷۱ پیش ۱۲ هزار نفر شهدا، ضمیمه مجاهد شماره ۱۶۰ به تاریخ ۱ شهریور ۱۳۵۶، به چاپ رسیده است.

پیکر شکنجه شده مجاهد شهید مسعود حاجیان

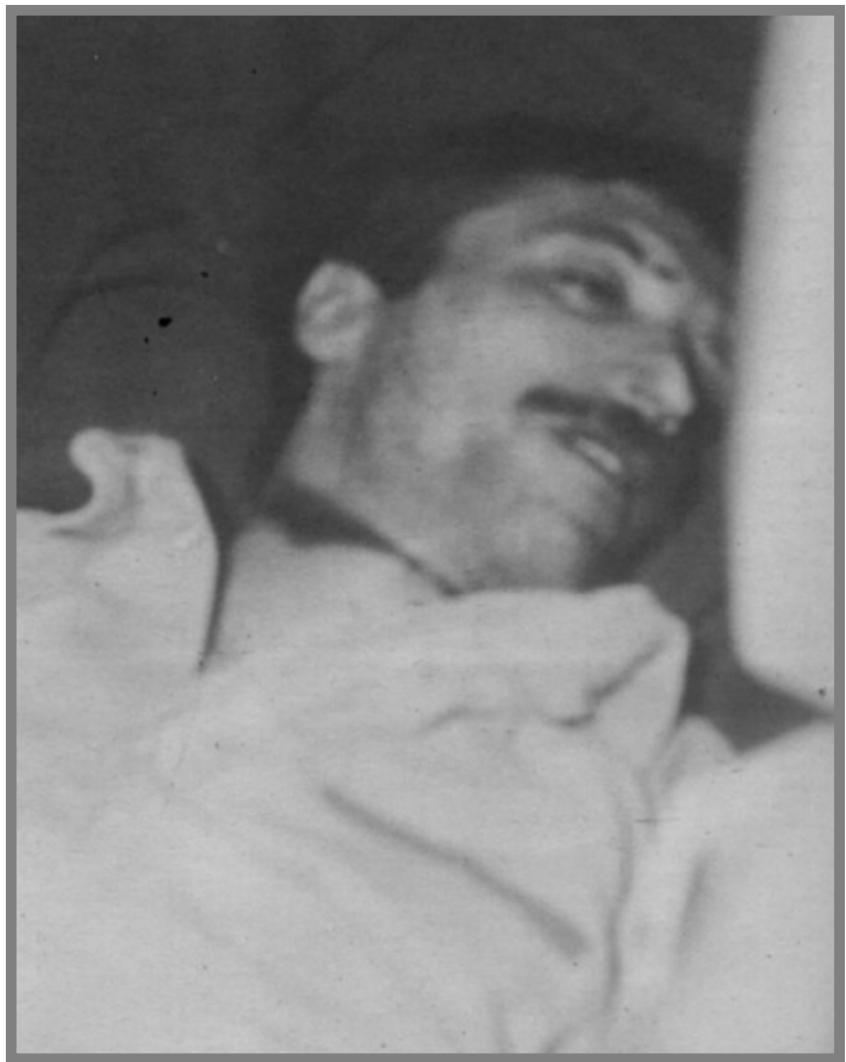
پیکر پاک دانش آموز قهرمان، مجاهد شهید مهدی افتخاری،
که در سن ۱۹ سالگی، توسط مزدوران خمینی در نیشابور تیرباران گردید

پیکر پاک شهید فیروز رحیمیان که در لاهیجان توسط رژیم آخوندی تیرباران گردیده است

مجاهد شهید، حجت الله قدوسی، دانش آموز قهرمانی که در سن ۱۸ سالگی در زیر شکنجه های وحشیانه مزدوران خمینی، در قائم شهر به شهادت رسید. شکستگی بازوی چپ مجاهد شهید - هم چنان که در عکس مشخص است - نشان دهنده شدت شکنجه های قبل از شهادت وی می باشد

عکسی از پیکر بی جان مجاهد شهید کاظم زینالی که به همراه ۲ تن دیگر از همزمانش؛ مجاهدین شهید علی شعبانی و هرمز عزیزی دربرابر چشمان حیرت زده مردم و از جمله خانواده‌های این شهدا در تاریخ ۹ اردیبهشت ۱۳۶۳ در شهر لنگرود به دارآویخته شدند. در عکس فوق، اثر حلق آویزشدن، درگردان مجاهد شهید زینالی مشاهده می‌شود

پکر به شورن خفتهٔ مجاهد شهید سیروس مقدس، که پس از تحمل
شکنجه‌های فراوان، در سن ۱۹ سالگی، در اهواز توسط مزدوران
جنایتکار خمینی تیرباران گردید

این جا فقط شلاق بخور، وقتی که تعزیر تمام شد، می‌توانی بروی اتاق بازجویی در دلهایت را بنویسی". حدود ۱۰ دقیقه بعد، زن جوانی را در حالی که صورتش متورم شده بود، بدون کفش و جوراب به داخل زیرزمین آوردند. او را به تخت چوبی کثار من بستند. بالای سر او عکس‌هایی متعلق به دو کودک ۲ و ۳ ساله را نصب کردند. بازجویی به نام "ناصر جانعلی" در حال شلاق زدن زن نعره می‌زد: "خوب به بچه‌هایت نگاه کن، نمی‌خواهی آنها را ببینی؟" و چون سکوت زن را دید، گفت: "حرف نزنی آنها را می‌آوریم جلو چشمت این قدر می‌زنیم تا سقط بشوند" و این بار با خشم بیشتری شلاقش را بر روی شکم زن فرود آورد. زیرزمین از صدای فریاد زن به لرزه درآمد. یکی از شکنجه‌گران دیگر به نام "ظاهری" رفت بالای تخت و روی سینه او نشست. پارچه کثیفی را در دهان او فروبرد و همان طور که روی سینه‌اش نشسته بود، فریاد زد: "حالا داد بزن".

وقتی به اتاق بازجویی برگشتم پروریز اسلامیان گفت: "... این عین فرمان ۸ ماده‌یی امام است ... خودشان در مورد تعزیر دستورات لازم را موبه مو صادر کرده‌اند و گفته‌اند این نوع تعزیرات کاملاً جایز است".

گزارش دیگری را از اراک ورق می‌زنیم. اراک، در زمان شاه زندانی سیاسی نداشت. هر مخالف سیاسی بعداز دستگیری به سرعت به تهران منتقل می‌شد. اما طی سالهای حاکمیت خمینی هزاران نفر در این شهر به دلایل سیاسی دستگیر، زندانی و شکنجه و بسیاری نیز به جوخه اعدام سپرده شده‌اند.

یک زندانی سابق در این شهر، گوشی از مشاهداتش را چنین بیان می‌کند: «مهین مشهدی از هواداران شناخته شده مجاهدین در اراک بود. او را در محل سپاه در حالی که سرود "خمینی ای امام" را گذاشته بودند، آن قدر شلاق زدند و از سقف آویزان کردند که به حالت مرگ افتاد. در حین شکنجه چند جlad در اطراف او به رقص و پایکوبی مشغول بودند و قهقهه می‌زدند. در پایان شکنجه‌ها، یکی از جladان به نام "حسینقلی صالحی" به قصد تجاوز به مهین به او نزدیک شد. اما وقتی که با مقاومت این شیرزن دلاور رو به رو شد، موهای او را به دور دست پیچیده و او را مدتی در راهروها روی زمین می‌کشید و به در و دیوار می‌کوبید. چند روزی طول نکشید که او را به جوخه اعدام سپرده».

در یک گزارش دیگر از همین شهر آمده است: «مهین ابراهیمی را آن قدر با شلاق زدند

که لباسهایش با پوست و خون او آغشته شده بود و از تنفس بیرون نمی‌آمد. در حالی که شانس زیادی به زنده ماندن وی نبود، او را به بیمارستان قدس منتقل کردند. هدفشان این بود که بعد از بهمودی نسبی بتوانند به شکنجه‌های خود ادامه دهند. در بیمارستان تا مدت‌ها برای این که لباس به بدنش نچسید او را از سر تا پا چرب می‌کردند.

فاطمه شبدری که مدتی با مهین هم سلوول بود، پیغام داده بود که دوشب قبل از تیرباران، دوباره به مهین ابراهیمی ۶۰۰ ضربه شلاق زدند و سپس او را با برانکارد به محل تیرباران برندند. فاطمه شبدری خودش نیز در طول دوهفته بیش از ۲۰۰۰ ضربه شلاق خورد، ولی تسلیم نشد و سرانجام از اوین برایش بازجو آوردن. بازجویان اوین با کمک رئیس کمیته ارak، "رحیم زینعلی"، او را در زیر شکنجه به شهادت رساندند.

تبریز نیز از شهرهایی است که بنا به گزارشها، در آن جا شکنجه زندانیان سیاسی به شدیدترین شکل اعمال می‌شود. در مجموعه کتابهایی که درباره وضعیت زندانهای سیاسی در رژیم آخوندی تنظیم شده‌اند و هم‌اکنون در موزه مقاومت وجود دارند، گزارش‌های متعددی درباره شکنجه‌های وحشیانه در زندان تبریز گردآوری شده است. یک زندانی از بندرسه خاطرات خود از یکی از زندانهای تبریز را چنین توصیف می‌کند:

"سیاوش موسی خانی وقتی قدم به " مجرد" گذاشت براثر شکنجه‌های دوران بازجویی از هردو چشم کور شده بود. سیاوش را در راهرو اصلی مجرد روی پتویی خوابانده بودند و نمی‌گذاشتند هیچ کس به وی نزدیک شود. او همان طور چندین روز در حالت اغما و بیهوشی بدون خوردن غذا و دارو در راهرو افتاده بود. سرانجام جسم تقریباً بی‌جانش را به جوخر اعدام سپردند".

در گزارش دیگری آمده است: «استخوان فک علی اکبر چاپاری حین شکنجه در دادگاه شکسته بود. او را با همان حالت به مجرد انتقال دادند. در همان حال هر روز حاج حسن قیاسی می‌گفت: "صبر کنید یک روز او را به بهداری خواهیم برد که برای همیشه راحت شود". چاپاری قادر به خوردن غذا هم نبود. هم سلوولیش، اصغر حافظی نیا، خردۀ‌های نان را در آب خیس کرده و به دهانش می‌گذاشت. او را در همان حال به جوخر اعدام سپردند و کمی بعد اصغر نیز به او پیوست».

یک زندانی دیگر درباره یکی از شهیدان مجاهد، نوشت: «جمشید جلیل پور را قبل از آن که به مجرد بیاورند، چندین روز شکنجه داده بودند. تمام دست و بازویش را

به فواصل دو سانتیمتر با چاقو بریده و نمک ریخته بودند. به شکم و پشت و سر و صورتش هم شلاق زده بودند، طوری که تمام بدنش کبود بود. در بند مجرد بر اثر جراحات و عفونت زخم‌های بدنش به شدت بیمار و بسیار لاغر شده بود.

در گزارش دیگری از تبریز درباره ماه منیر مؤدب، یکی دیگر از قهرمانان مقاومت در این زندان، آمده است: «وقتی او را دیدم گفت بیش از ۱۶۰ ضربه شلاق خورده است. علاوه بر آن، اعصاب پشت گردنش صدمه دیده بود. حالت تشنج و اغما و ضعف عمومی داشت. بعداز چندین روز مقاومت توسط سپاه به دادگاه انتقال یافت و ۱۰۰ ضربه کابل دیگر به او زدند. ۱۵ روز در بیمارستان بستره شد و از آن جا دوباره به مجرد بند دادگاه انتقال یافت. از او فقط رگ و پوست و استخوانی باقی مانده بود. می گفت چندین روز است حتی آب به من نداده اند. استخوان ستون فقراتش چرک کرده بود و از سوراخی که ایجاد شده بود، چرک دفع می کرد. درد شدیدی تمامی وجودش را پر می کرد. گرسنگی و تشنجی بر او غلبه می کرد و با وجود این، به یاد شهیدان بود. می گفت: "مرحله عملمان است. تئوریها و آموزشها را که گرفته ایم باید هم اکنون در عمل پیاده کنیم. باید این دردها را تحمل کیم. گاهی احساس می کنم شکنجه و درد کشک است". با زمزمه آیات قرآن در حالی که از درد به خود می پیچید، مقاومت می کرد. او اغلب در حال اغما بود. خیلیها فکر می کردند روانی شده. هر وقت ماه منیر خائeni را می دید، فریاد می زد: "جلاد آدمکش نزن، قاتل گم شو و ...". یک بار حاج حسن، رئیس زندان، به او که روی تخت بیمارستان بود، می گوید خودت را به این حال نزن، بیا و توبه کن و ... ماه منیر به صورت سینه خیز از جا بلند می شود و با تن کردن به صورت او شروع به شعار دادن می کند. حاج حسن با مشت و لگد بر سر و صورتش می کوبد، او از تخت پایین می افتد و سرم از دستش بیرون می آید. پاسداران پس از چند ساعت او را برداشته می گویند بار صدایش تخت نیست، تو باید در گور بخوابی ... تا این که موسوی تبریزی برای دو مین بار صدایش زد، یکی از زنهای عادی او را بر دوش گرفت و به دادگاه برد. موسوی یک سیلی محکمی به او زد. ماه منیر از شدت درد استفراغ کرد که همه لباس موسوی کثیف شد. در همان حال باز هم شعار می داد. موسوی گفت: "از همین جا برید اعدامش کنید". و اضافه کرد "هر قدر توانستید او را بزنید. ما سهمیه خدای خود را زده ایم". بعداز یک ساعت او را به بند آوردند. قبل از رفتن به میدان تیر، فقط چند دقیقه، دیدمش که

جریان را برایم گفت».

یک خواهر مجاهد نمونهٔ تکان دهندهٔ دیگری از مقاومت زنان مجاهد در زندان تبریز را نوشته است: «روزی مرا به دادگاه احضار کردند. از دور خواهی را دیدم که پاسداران کشان کشان او را به آن جا می‌آوردن. نزدیک که شد او را شناختم، فاطمه مسگرخوبی بود. صورتش آن قدر ورم کرده بود که به سختی قابل تشخیص بود. چشم راستش از حدقه بیرون آمده بود. پاهایش شکل طبیعی خود را از دست داده بودند. نوک انگشتانش را هم سوزانده بودند. اما با وجود این، هم چنان مقاوم و خندان بود. مرا که دید با لبخند گفت: "قرار است فردا اعدام کنند. به بچه‌ها سلام برسان و بگو راه را ادامه دهن". او را به اتفاقی برداشت و لحظاتی بعد صدای کابل‌لایی را که به او می‌زند شنیدم. پاسداری به پاسدار دیگر گفت: "جان سگ دارد! ۵۰۰ ضربه خورده اما هیچی نگفته، اگر یکی از این کابلها را به من می‌زندن، تمام فامیلیم را هم لو می‌دادم"».

در گزارشی از لاهیجان، آمده است: «مجاهد شهید علی (بهمن) حقیقت طلب را به شکل پسیار و حشیانه بی مورد شکنجه قرار دادند، به طوری که نقاط متعددی از بدن او زخمی و کوییده شده بود. قبل از شهادت بهمن، در مهر ۱۳۶۰ انجشتن دست و استخوان کتف او را شکستند و شکمش را هم پاره کرده بودند. هم چنین دستهای مجاهد شهید مهدی محمدزاد را بعداز دستگیری ۴۵ روز با دستبند بسته بودند و گاهی اوقات هم دستهای او را از پشت می‌بستند. هم چنین کتف مجاهد شهید فیروز رحیمیان را بعداز روزهای متوالی شکنجه شکستند. یک بار مجاهد شهید قاسم پروانه را در حالی که دستش تیر خورده و مجروح بود، برداشت و ۱۱۰ ضربه کابل زدند. وقتی او را آوردن از او سؤال کردیم کجا رفته بودی؟ گفت بازجو خوابش نمی‌برد، گفته بود یک نفر را بیاورید شکنجه کنیم سر حال بیاییم».

کابل، شکنجهٔ محوری

تاکنون بیش از ۱۷۰ نوع مختلف شکنجه و فشار روانی در زندانهای رژیم آخوندی به ثبت رسیده است. برخی از این شکنجه‌ها بر جای مانده از رژیم شاه هستند، اما بیشتر آنها تحت عنوانی مذهبی، به صورتی کاملاً خودساخته، توسط آخوندها ابداع شده‌اند. آخوندها در ابداع شکنجه نیز گوی سبقت را از همگان ربوه اند. هیچ دیکتاتور، فاشیست

و آدم شقی و سفاکی قادر نیست این گونه استعدادهای خود و امکانات یک ملت را وقف پیدا کردن انواع شکنجه برای بنی نوع انسان کرده باشد. جلادان و شکنجه‌گران خمینی از طریق فتوهای آخوندها تغذیه ایدقولوژیک می‌شوند و با این محمل، خود را مجاز به انجام هرزیلته در حق زندانی می‌دانند. در این فصل فقط به چند نوع از آنها اشاره می‌کنیم و در می‌گذریم. حجم این کتاب اجازه پرداختن به همه آنها را نمی‌دهد.

در میان شکنجه‌هایی که تاکنون به ثبت رسیده، شلاق زدن به وسیله انواع کابل هنوز محوری ترین نوع شکنجه زندانیان سیاسی محسوب می‌شود. زندانی را معمولاً روی یک تخت می‌خوابانند و دستهایش را از دو طرف به بالای تخت می‌بنندن، پاها را نیز، چسبیده به هم، به لبه پایینی تخت طناب پیچ می‌کنند و آن گاه ضربات کابل شروع می‌شود. از آن جا که کف پا یکی از مراکز حساس اعصاب است، ضربات کابل بر کف پا بیشترین درد را دارد، در عین حال دیرتر از سایر شکنجه‌ها به بیهوشی زندانی یا مرگ وی منجر می‌شود. در نتیجه دژخیمان فرصت بیشتری دارند که زندانی را بیشتر شکنجه کنند. در مراحل مختلف و متناسب با وضعیت پای زندانی، کابلها عوض می‌شوند؛ یک بار با کابل کلفت می‌زنند و ساعتی دیگر با کابل نازک. شکنجه‌گران معمولاً شکنجه را با کابلها کلفت ادامه می‌دهند که درد آن بسا بیشتر است. با هر ضربه کابل به کف پا تمامی اعصابی بدن زندانی به درد می‌آید. در بسیاری موارد قربانی در اثر چند ضربه کابل، خون ادرار می‌کند و در صورت ضربات بیشتر، نیاز به دیالیز پیدا می‌کند. در واقع از نظر شکنجه‌گران، کابل یک وسیله بسیار ارزان و بی در عین حال مؤثر است.

شکنجه‌گران نه تنها در انتخاب نوع کابل دستشان باز است، بلکه به لحاظ تعداد ضربات هم هیچ محدودیتی ندارند. البته هرچه از مقاومت زندانی می‌گذرد سنگینی ضربات بیشتر می‌شود. خود شکنجه‌گر هم از این که نتوانسته زندانی را به حرف بیاورد بیشتر عصبانی می‌شود و به صورت وحشیانه تری به زدن ادامه می‌دهد. بنابر گزارش‌های مستند از زندان مشهد، شکنجه‌گران به داریوش آذرنگ و محمد اخوان، که از مسئولان تشکیلاتی مجاهدین در زندان بوده‌اند، قبل از اعدامشان ۵۵ هزار ضربه کابل زده بودند؛ یک رو در رویی بسیار مادی و در عین حال دردناک. گفتگو با شکنجه شدگان آدمی را به دنیا بی می‌برد که به سادگی قابل تصور نیست. اسیری دست و پابسته، در برابر حیوانی وحشی که از هر گونه بارقه انسانی تهی است. روانشناسی این دو موجود در لحظات شکنجه

عمیق‌ترین درس انسان‌شناسی است؛ یکی در اوج قلهٔ فدا و مقاومت و دیگری در حضیض سبعیتی باور نکردنی؛ صفات آرایی شکوهمند آزادی در برابر اختناق که در قالب نبرد نابرابر قربانی و جlad شکل مادی به خود گرفته است. یکی از به خاطر آوردن چشم انداز پرشور فردایی عاری از هرگونه ستم و ارتقای انگیزه می‌گیرد و دیگری از ظلمات بربریتی تاریخی. هر ضربهٔ کابل ضربه‌یی است بر پیکر تمامی انسانیت آزادیخواه، اما جlad به جز خرد کردن روحیهٔ زندانی چیز دیگری نمی‌خواهد.

مجاهد از بندرسته‌یی که سالها در زندانهای اوین، قزل‌حصار و گوهردشت زندانی بوده، در این مورد می‌گوید: «بر اساس فتوای خمینی و اعلام آن به بازجوها، اعمال شکنجه مرزی ندارد و مرز آن "حتی الموت" است. به استناد همین فتوای خمینی، زدن شلاق به لحاظ تعداد محدودیتی ندارد. لذا بازجوها زدن کابل بر پای زندانی، حتی پاهای مجروح، را ادامه می‌دهند. من خود شاهد بودم که تا سالها بعد از شکنجه، از پاهای زندانیان شکنجه شده چرك و خون می‌آمد».

یک زندانی آزادشدهٔ دیگر تابلو دیگری از این رویارویی خونین را ترسیم می‌کند: «بازجو یکی از ناخنهای پایم را با انبر دست کشید، ولی درد آن به نسبت درد کابل ناچیز بود. تا وقتی که بازجو با دستش ناخن پایم را جلو چشم نگرفت، اصلاً متوجه نشدم که ناخنم را کشیده است. در حالت معمول، کشیدن ناخن یکی از دردناک‌ترین شکنجه‌هاست. اما در مقایسه با کابل شکنجه قابل تحمل تری است».

بازجوی مجرب کسی است که بیشترین ضربات کابل را به زندانی بزند، بدون این که شدت جراحات و خونریزی زندانی به نحوی باشد که به بیهوشی او منجر شود. برخی از جladان که به خوبی آموخت دیده‌اند، زدن کابل را از پنجهٔ پا شروع و به طور منظم ده ضربهٔ کابل را تا پاشنهٔ پا کنار هم ردیف می‌کنند. ضربهٔ یازدهم مجدداً از پنجهٔ پا شروع می‌شود. این شیوهٔ معمول‌باشد که شکنجه گر فرصت می‌دهد که گاه تا هزار و دوهزار ضربهٔ کابل را بدون بیهوش شدن زندانی بی‌وقفه فرود آورد. اما مقاومت زندانی بالاخره شکنجه گر را از میدان به در می‌کند و او را از نفس می‌اندازد. این جاست که بنا بر همان فتوای جهنه‌یی، شکنجه گر تازه‌نفس دوم به میدان می‌آید. مدتی بعد، نفر سوم و چهارم... این مسأله وقته‌ی جدی‌تر می‌شود که بیم سوختن اطلاعات زندانی وجود داشته باشد. جlad به خوبی می‌داند که هر دقیقه مقاومت، مبارز و مجاهدی را از گزند دستگیری در امان می‌گذارد.

چه بسا که فرد، شبکه یا شاخه‌یی را محفوظ بدارد. این است که جlad هیچ مهلتی به زندانی نمی‌دهد. ضربات تا شهادت قربانی ادامه می‌یابد. فریدون کیانی یکی از قهرمانان در زنجیر بود. او در زندان مشهد با فتوای آخوند طبسی ۳هزار ضربه شلاق خورد، امالب از لب نگشود.

یکی دیگر از مجاهدین در زندان اصفهان پس از حدود ۴هزار ضربه شلاق در خلال اسارت ش قطعه قطعه شده به شهادت رسید.

بیشترین تعداد مرگ زیر شکنجه ناشی از استمرار شلاق زدن بوده است. ثریا شکرانه در زندان مشهد بارها با کابل شکنجه شد، به طوری که دیگر هیچ امکانی برای زندنه ماندن وی وجود نداشت. سرانجام پیکر تکه تکه شده اورا در داخل پتو پیچیده و به رگبار بستند. سعید ابراری از هواداران مجاهدین در زندان تبریز را آن قدر شلاق زندن که سرتاپای بدنش از زخم‌های عفونی پوشیده شد. در نهایت او را به گلوله بستند.

با ادامه مقاومت، در ساعات بعد، روی سینه زندانی می‌نشینند تا زندانی امکان فریاد کشیدن نداشته باشد یا با تقلا دست و پای طناب پیچ شده اش باز نشود. یکی از صحنه‌های دردناک این است که زندانی را بعد از ۲۰۰ یا ۳۰۰ یا ۴۰۰ ضربه کابل از تخت باز کرده و مجبور می‌کنند که در کف اتاق شکنجه بدو. این کار بهترین راه برای جلوگیری از بیهوش شدن یا از کار افتادن کلیه زندانی است. در اتاق شکنجه، بیهوشی با مرگ، خود نعمتی است. بسیاری براثر شدت شکنجه‌ها دست به خودکشی می‌زنند. اما جlad تمام تلاشش این است که زندانی را هر موقع و به هر شکلی که خودش می‌خواهد بکشد. بسیاری اوقات با ریختن آب سرد بر سر و روی قربانی از بیهوشی او جلوگیری می‌کنند. اما آن‌گاه که باز هم مقاومت ادامه می‌یابد جlad، درمانده و وحشی‌تر، روال شکنجه را عوض می‌کند. این بار ضربات کابل برای بر هم زدن تعادل زندانی به شکم، کمر، ران، باسن و سروصورت زندانی فرود می‌آید. بسیاری از زندانیان به دلیل ضربات کابلی که بر سرشاران وارد شده است، تعادل روانی خود را از دست داده‌اند. بسیاری نیز دچار نقص عضو شده‌اند. مریم پروین (بهروزی) چشمش را در زیر شکنجه از دست داد و عبدالمحمد نظری، کاندیدای مجاهدین از بندرلنگه برای انتخابات مجلس، در اثر شکنجه، بینایی یک چشم خود را از دست داد و پای راستش فلچ شد و موقع اعدام زخم‌های عمیق بر روی بدنش دیده می‌شد. پاسداران بعد از اعدام بابت هرفشنگی که به او شلیک کرده بودند

۷ هزار تومان از خانواده اش گرفتند. ستون فقرات معصومه کریمیان، که یک پزشک ارتودپ بود شکست، و کلیه های هما را دمنش، معلم، برادر شکنجه به کلی از کار افتداد بود. مرضیه طاهری نیز در اصفهان قبل از اعدام کور شده بود. معمولاً وقتی که ضربات کابل را به کف پا می زندند، نوک کابل به ساق پا یا روی پاها اصابت می کند. در نتیجه علاوه بر جراحتی که در کف پا پیدا می کند، بعضًا تمام گوشت روی پا و ساق پا نیز می ریزد و فرد دیگر قادر به راه رفتن نیست. پا به شدت عفونی شده و عفونت به بقیه قسمتهای بدن سراایت می کند. قربانی دچار تبهای وحشتناک گاه تا ۴۲ درجه می شود و بسیاری از زندانیان در چنین وضعیتی جان داده اند. در برخی موارد زندانی را با آنتی بیوتیکهای قوی دوباره سرپا می کنند تا شکنجه را از سر برگیرند، این جاست که شکنجه گر برای زنده نگهداشتن زندانی به پژوهشکار و متخصصان خود فروخته نیاز پیدا می کند. زندانیان اوین «خدمات» دکتر شیخ الاسلام زاده، وزیر بهداری شاه، را که خود را به خمینی فروخته و به خدمت شکنجه گران درآمده است، هرگز فراموش نخواهند کرد. براساس گزارشها، وی زندانیان را معاینه می کرد و با قساوت حکم می داد که شکنجه گر می تواند به شکنجه ادامه دهد. هرگاه نیز که لازم بود با تزریق آمپول یا خوراندن دارو زندانی را به حال می آورد و دوباره به دست جلالد می سپرد. یک زندانی از بند رسته در گزارشی نوشته است: «بعد از شکنجه بسیار، مرا به بهداری اوین منتقل کردند. از پاها و تمام بدن خون می ریخت. گاه به هوش می آمد و گاه از هوش می رفتم. با وجود این، چشم بندم را به چشمم زده بودند. مردی بالای سرم آمد و با تمسخر گفت: "می خواهی با چشم بند به صورتم نتف کنی یا بدون چشم بند؟ بعد خودش چشم بندم را برداشت و خودش را معرفی کرد. " دکتر شیخ" بود. درباره او از بچه ها مطالب زیادی شنیده بودم. هر وقت که می خواست پیوند پوست انجام دهد، اگر مست یا لول بود به شوکی می پرداخت. چندین بار تکه پوست کنده شده، از دستش به زمین افتاده بود. اما او آن را با دست بر می داشت و دوباره پیوند می زد. در تمام مدتی که در اوین بود، تریاکش به راه بود...»

در مورد برخی دیگر از زندانیان، وقتی که دیگر پاها قابل شکنجه کردن نیست، سایر شکنجه ها را شروع می کنند. بازجو برای آزار مضاعف زندانی با پا روی پای باند پیچی شده زندانی می رود. زندانیان متعددی از درد بسیار وحشتناک این کار گزارش کرده اند. یک زندانی آزاد شده می گوید «یکی از دشوارترین لحظات، زمانی بود که بعد از

یک یا دو روز یا بعضی وقتها چند ساعت دوباره من را به بازجویی می بردنند. شکنجه گر می گفت باندهای پایت را باز کن، باندهایی که با خون و چرک به پا چسبیده بودند. چند ثانیه بیشتر نمی گذشت که خودش با خشم و غیظ باندها را از روی پایم می کشید. حتی تکرار آن خاطره، تمام بدن را بدرد می آورد و متنشجم می کند. اتفاق شکنجه معمولاً پر بود از باندهای خون آلودی که از پای زندانیان دیگر باز کرده بودند و زندانیان را برای چندین بار، شاید بیستمین یا حتی پنجاهمین بار، به تخت شکنجه بسته بودند».

در خاطرات یک زندانی دیگر می خوانیم «هر بار بعد از ۲۰۰ ۳۰۰ ضربه شلاق برای این که بیهوش نشوم، شکنجه گر با یک شیئ نوک تیز و گاهی اوقات هم با نوک کابل به کف پایم می کشید. بعدها شنیدم این تحریک که بسیار دردآور است، یک مکانیسم بسیار مؤثر برای جلوگیری از بیهوش شدن قربانی است».

جلادان پیوسته در صدد تکمیل و ارتقای سیستم شکنجه هستند. یک زندانی مجاهد که تا سال ۷۵ در زندان بوده است، از یکی از جدیدترین شکنجه های ضدانسانی وزارت اطلاعات نوشته است: «دستگاه مکنده، جدیدترین دستاوردهای وزارت اطلاعات است. وقتی کابل می زند برای گرفتن باد پاهای متورم از این دستگاه استفاده می کنند. این دستگاه دوسرنگ دارد و به پای باد کرده فرو می کنند و می چرخانند و این از هر شکنجه بی بدتر است».

قپانی کردن

در این شیوه شکنجه، به دستهای زندانی از پشت دستبند زده می شود. ابتدا دست راست را روی شانه قرار می دهنند، سپس دست چپ را از پشت کمر آورده و به دو دست دستبند می زنند. زندانی برای مدت‌های مديدة در همین حالت رها می شود. فشار زیادی روی شانه و گردنش وارد می شود. گاهی برای وارد کردن فشار بیشتر یک چوب ضخیم در میان دستهای زندانی قرار می دهنند.

در قدم بعد، زندانی را در همین حالت از سقف یا دیوار آویزان می کنند. این شیوه معمولاً به دررفتن استخوانهای گردن در زیر فشار منجر می شود. زندانیان بسیاری تحت این شکنجه قرار گرفته اند و عده بی نیز در اثر اعمال همین شکنجه به شهادت رسیده اند. دکتر محمدعلی پورمساله گو، کاندیدای مجاهدین در

انتخابات مجلس در سال ۱۳۵۹ در شهر رشت، از جمله این افراد است. یکی از زندانیانی که ده سال زندان خود را در زندانهای رشت و تهران پشت سر گذاشته است، در گزارش خود می‌نویسد: «دکتر پورمسأله گو در تهران دستگیر و به شدت شکنجه شد. لاجوردی شخصاً در شکنجه و شهادت او دخالت داشت. ولی نتوانست مقاومت پورمسأله گو را بشکند. به طوری که تا مدت‌ها در مقابل زندانیانی که مقاومت می‌کردند، لاجوردی می‌گفت: می‌خواهی دکتر پورمسأله گو بشوی؟»

شکنجه به شیوهٔ قپانی یکی از شیوه‌های مرسوم در همهٔ زندانهایست. به عنوان نمونه از زندان تبریز می‌توان نام برد. در گزارش‌های مربوط به زندانهای این شهر آمده است که شکنجهٔ قپانی به کرات مورد استفاده قرار گرفته است. در اتاق بازجویی معمولاً چهار شکنجه‌گر، یک سربازجو، چند کابل، یک سطل آب، یک میز چوبی، یک پتو، چند دستبند و مقداری طناب و وسایل دیگر وجود دارد. پس از شروع بازجویی و پرسیدن چند دستبند، دستبند را به حالت قپانی به دستهای زندانی می‌زنند و برای فشار بیشتر یک پتو زیر دستبند می‌گذارند و به بازجویی ادامه می‌دهند. رفته رفته شکنجه‌ها را شدیدتر می‌کنند و زندانی را همزمان با فشار دستبند قپانی از چند طرف زیر کابل و مشت و لگد می‌گیرند.

ب) خوابی مستمر

یک شکنجه بسیار فرساینده بی‌خوابی دادن مستمر به زندانی، آن هم در حالت ایستاده، است. زندانی را مجبور می‌کنند برای مدت‌های طولانی در اتاق بازجویی یا سلول بایستد. وقتی خواب بر زندانی مستولی می‌شود، نگهبانان با مشت و لگد مانع خوابیدن او می‌شوند. این شکنجه دو، سه و گاهی چندین روز ادامه پیدا می‌کند تا مقاومت زندانی را در هم شکند. فقط روزی یک یا دوبار برای دستشویی قربانی را از محل شکنجه بیرون می‌برند. فشار عصبی ناشی از این شکنجه، زندانی را دچار کابوسهای هولناک می‌کند، به نحوی که از مرز بین خواب و بیداری عبور کرده و به هذیان گویی می‌افتد و تا سرحد جنون پیش می‌رود. این شکنجه وقتی زجرآورتر می‌شود که قربانی با پای مجروح و کابل خورده بایستی ایستادن سر پا را برای مدت طولانی تحمل کند. یکی از شاهدان یک زندانی مجاهد است که بعد از ۱۵ سال هنوز هم از بیماریهای مزمن عصبی و هم چنین بیماریهای عروق ناشی از ایستادن مستمر و واریس حاد پا در دوران بازجویی خود رنج

می برد.

بنابر اظهارات زندانیان، امیر شهابی، دانشجوی دانشگاه اصفهان، در زندان همین شهر به مدت ۱۶ روز سرپا نگهداشته شد. هر روز او را برای مدتی به تخت شکنجه می بستند و بعد از ضربات کابل بار دیگر مجبورش می کردند سرپا بایستد. وی در روزهای آخر تعادل روانیش را کاملاً از دست داده بود و نهایتاً در زیر شکنجه جان داد.

زنданی دیگری گفت محمد غلامی، ۱۷ ساله، در اصفهان، به مدت ۱۵ روز تحت شکنجه قرار داشت و مانع از خوابیدن او شدند. وی نیز تعادلش را از دست داد و در حالی که بیهوش بود، اعدام شد.

در گزارش یک زندانی از بندرسته دیگر آمده است: «۴۸ ساعت بود که سرپا ایستاده بود و شکنجه گران اجازه هیچ گونه استراحتی به من نمی دادند. نیمه شب بود که از غفلت نگهبان کشیک استفاده کردم و روی زمین نشستم. نمی دامن چند دقیقه طول کشید که با ضربات لگد نگهبان بیدار شدم، در همان چند دقیقه به قدری عمیق به خواب رفته بودم که نمی فهمیدم موضوع از چه قرار است. بعداز کتک مفصل دوباره سرپا ایستادم. زمان به کندي هر چه تمامتر می گذشت. معمولاً ساعت را روزها با نور آفتاب و شبهای با صدای اذان صبح که از روتاها و محلات اطراف می آمد حدس می زدم. ساعتها از غروب آفتاب گذشته بود و احساس می کردم صبح نزدیک می شود، به نگهبان گفتم می خواهم وضو بگیرم که نماز صبح بخوانم، به این بهانه می خواستم کمی هم استراحت کرده باشم. در حالی که پوزخند می زد، گفت: "تو هم که مثل بقیه منافقین خیالاتی شده ای! الان ساعت ۱۲ شب است و تا نماز صبح ۶ ساعت مانده است". تصور این که تا نماز صبح ۶ ساعت دیگر باید سرپا بایستم، وحشتناک بود. از روز سوم به بعد به تدریج تعادل و حواسم را از دست داده بودم و فقط شبحی از روزهای چهارم و پنجم و ششم و ... به خاطرم مانده است. حتی اکنون هم دقیقاً نمی توانم به یاد بیاورم که چند روز سرپا ایستاده ام. روز ششم یا هفتم بود که دور از چشم نگهبان به دیوار تکیه دادم. صدای پای نگهبان را به خود آورد. خواستم مرتب بایستم که شک نکند. ناگهان با صورت به زمین سیمانی کف سلول خوردم. استخوانهای گونه، چند دندان و دست راستم، که تنہ ام روی آن آوار شده بود، شکست، مرا به بیمارستان بردند، به رغم همه دردی که داشتم از این که فعلاً از بیدار ماندن و سرپا ایستادن خلاص شده ام، بسیار خوشحال بودم ...»

زندانی دیگری گفته است: «در یک نوع شکنجه، زندانی را رو به دیوار با پاهای باز و با چشم بسته نگه می‌داشتند و بازجوها از پشت سر مراقب بودند، به محض این که زندانی تکانی می‌خورد یا پایش را تکان می‌داد از پشت سر با شلاق و باتون او را مورد ضرب و شتم قرار می‌دادند. این حالت گاه چندین شبانه روز به طور مستمر ادامه داشت. اگر زندانی خوابش می‌برد، پیشانیش محکم به دیوار مقابلش می‌خورد و دچار شوک می‌شد. خوردن غذا که عبارت از چند لقمه نان پنیر بود، به همان صورت ایستاده انجام می‌گرفت. در این حالت به مرور مویرگهای پا پاره و پا رفته رفته سیاه می‌شد و ورم می‌کرد. بعد از چند روز، درد آن دیگر به حد غیرقابل تحملی می‌رسید. این نوع شکنجه تا چند شبانه روز و حتی یک هفته ادامه می‌یافتد».

به این ترتیب شکنجه گران و باز جویان همه تلاش خود را به کار می‌برند که شکنجه با وارد کردن بیشترین صدمه انجام شود.

یک زندانی از زندان قزلحصار گزارش کرده است: «در اردیبهشت سال ۱۳۶۲ حاج داود رحمانی، رئیس زندان قزلحصار، برای در هم شکستن جو بند^۸، که به بند تبیهی معروف بود، حدود ۲۰ نفر را از بند بیرون کشید. ابتدا چشمهای آنها را بستند، سپس همه را وادر کردن دستهایشان را کاملاً بالا ببرند و پایشان را هم به اندازه ۴ تا ۶ موزاییک باز نگهدارند. حاج داود اعلام کرد اگر کسی دستش پایین بیاید، یا پایش بسته یا خم شود، یا حرف بزند یا بنشیند، تا سرحد مرگ او را کنک می‌زنیم. اگر دستی (حتی کمی از آرنج) خم می‌شد، حاج داود و پاسدارانش فرد خاطری را کاملاً خرد و خمیر می‌کردند. آنها، بچه‌ها را در این حالت و با همین شدت، تا ۴ روز بدون غذا نگهداشتند. پس از ۲ روز بچه‌ها یکی یکی بر زمین می‌افتادند، اما حاج داود با باتون و شلاق همه را سر پا نگه می‌داشت. پس از مدتی بچه‌ها دچار هذیان گویی شدند. هر کس با خودش حرف می‌زد و معمولاً چیزی را که در ذهن یا در رؤیا داشت، به زبان می‌آورد. بقیه بچه‌ها در حالی که متوجه هذیان گویی او می‌شدند، نمی‌دانستند که خودشان هم همان وضعیت را دارند! حاج داود همه این هذیان گوییها را مصنوعی تلقی می‌کرد و در مقابل آن شدت عمل نشان می‌داد. مثلاً خود من فکر می‌کردم در بیرون هستم و چون جایی ندارم و در ضمن نمی‌خواهم شناسایی و دستگیر شوم، وارد یک دندانپزشکی شدم و آن جا در صفحه ایستادم، سپس خسته شدم و لحظه‌ی نشستم. درست در همین لحظه با حملة

پاسداران مواجه شدم و از آن جا که نمی‌دانستم چرا می‌زنند، مرتب می‌گفتمن من در صفایستاده‌ام ... به ناچار مجدداً ایستادم و درحالی که بدنم به شدت درد می‌کرد فکر می‌کردم که آن ضربات واقعی نیستند و من آنها را در خواب یا کابوس دیده‌ام. مجدداً نشستم و بازحمله پاسداران تکرار شد. این کار چندبار تکرار شد. فقط می‌دانم آن‌چه می‌گفتمن موجب خنده بچه‌ها و تحریک عوامل حاج‌داود بود ... یکی دیگر از بچه‌ها خیال می‌کرد در صف اتوبوس ایستاده و منتظر هوایپماست. پس از این که دستش را پایین انداخت، به شدت به او حمله ور شدند. او می‌گفت در صف اتوبوس ایستاده‌ام و هوایپما دیر کرده است، اگر دستم را بلند کنم هوایپما سوارم نمی‌کند ...»

سوزاندن

سوزاندن یکی دیگر از شکنجه‌های رایج در زندانهای خمینی است. این کار به شیوه‌های مختلف از جمله باستفاده از اتوی برقی، سیگار، اجاق‌برقی، آب‌جوش و ... صورت می‌گیرد. یک شاهد عینی در گزارش نوشته است: «یک هوادار مجاهدین به نام آرش باجور را خوابانیده و ساعتهاي متواли روی شکم او آتش سیگار می‌چسبانیدند. وی که حکم زندانش ۳۰ سال بود، بعدها در جریان قتل عام زندانیان سیاسی در تابستان سال ۶۷ در زندان اوین اعدام شد».

سوزاندن با آتش سیگار یک شکنجه بسیار عادی است. دژخیمان عمدتاً همزمان، یا در فواصل شلاق زدن، از آن استفاده می‌کنند. محل سوزاندن بیشتر پشت کمر و پشت بازوها و دستهای است. با پک زدن به سیگار شدت سوختگی را بیشتر می‌کنند. بسیاری اوقات بازجوابیان به عنوان یک تنوع با فندک یا کبریت قسمتهای حساس بدن زندانی مانند آلت تناسلی یا سینه زنان را می‌سوزانند.

در مجموعه بالرزش گزارش‌های زندان در شهرهای مختلف گزارش‌های متعددی درباره سوزاندن زندانی با اتو گردآوری شده که بسیار تکان‌دهنده است. در یکی از آنها می‌خوانیم: «سوزاندن با اتو به این صورت است که زندانی را لخت کرده و یک اتوی داغ روی قسمتهای مختلف بدن وی می‌چسباند. حرارت اتو را به تدریج زیاد می‌کنند تا قربانی را به حرف زدن وادار کنند. در بسیاری اوقات هر دو طرف باسن زندانی را با اتو می‌سوزانند و پوست بدن همراه با اتوی داغ کنده می‌شود. زندانی تا ماهها قادر به نشستن

نیست و برای توالت نیز مشکلات جدی دارد. محل سوختگی به خصوص با توجه به محیط غیربهداشتی زندان و تراکم جمعیت به سرعت عفونی می‌شود و زندانی تا مدت‌های مديدة از این وضعیت رنج می‌برد.

در یک نوع دیگر شکنجه، زندانی را لخت می‌کنند و روی تخت شکنجه می‌بندند. آن‌گاه یک کتری آب جوش را به تدریج روی نقاط مختلف بدن او می‌ریزند. در این شیوه قسمتهای زیادی از بدن زندانی مجرح می‌شود.

در یک گزارش دیگر آمده است: «آن شب، شب جمعه بود. انتظار این را نداشتم که برای بازجویی صدایم کنند. در ۲ ماهی که در زندان بودم، بنابه تجربه، می‌دانستم بازجوی من شبها، به خصوص آخر هفته، سرکار نیست یا لااقل مرا صدایم زد. اما با این که دیر وقت بود، پاسداری به سراغم آمد، براثر شکنجه‌های گذشته نمی‌توانستم روی پاهایم راه بروم، پاسدار مجبورم کرد چهار دست و پا به سمت زیرزمین بروم. آن جا سروصدای زیادی به گوش می‌رسید. از رفت و آمدهای بازجوها معلوم بود که خبری شده است. حدس زدم افراد جدیدی را دستگیر کرده‌اند. از خلال دادوفریادهای بازجویان و حرفهای بازجوی خودم، که برخلاف معمول این موقع سرکار آمده بود، فهمیدم تعدادی از مجاهدین از تورشان دررفته‌اند و فقط تعداد کمی از بچه‌ها را توانسته‌اند بگیرند، به همین خاطر خیلی عصبانی بودند. بازجو مرا به اتاقی برد که تا آن موقع نرفته بودم. بعداز مقداری مشت و لگد سؤالهایش را شروع کرد. از من خواست لباسم را دربیاورم و آن‌گاه مرا روی یک صندلی فلزی که به زمین پیچ شده بود نشاند و با طناب به صندلی بست. در فاصله چند سانتی‌متری یک اجاق برقی زیر صندلی روشن کرد. گفت یا حرفهایت را می‌زنی یا روی صندلی خواهی ماند تا جزغاله شوی. در فاصله چند دقیقه سوزش وحشتناکی شروع شد. داد و فریادهای من که به‌هوا رفت، بازجو پاسخش را با مشت و لگد به سر و صورتم می‌داد. زمان از دستم خارج شده بود. شاید بعداز یک‌ربع مرا از صندلی باز کرد و از اتاق بیرون رفت. ظاهراً باکسی مشورت می‌کرد، برگشت و وقتی به او گفتم حرفی ندارم بار دیگر مرا روی صندلی نشاند و شکنجه را تکرار کرد. درد و سوزش این بار به مراتب وحشتناک‌تر بود. لحظاتی که توصیف آن برایم غیرممکن است. شناس آوردم که کسی سراغ بازجو آمد، با او کار فوری داشت و در گوشش چیزی گفت، بازجو باعجله اتاق را ترک کرد. بعداز چند لحظه درخیم دیگری

آمد و گفت: "منافق خوب در رفته! برای حاجی کار پیش آمد. برو توی سلول هر وقت حاجی آمد دوباره همین پذیرایی را برایت ترتیب می دهیم". تا ماهها از عفو نوت و زخم‌های عمیقی که روی باسنم به جای مانده بود رنج می بردم. بعدها فهمیدم که اصلاً مرا با یک زندانی دیگر، که اسمش مشابه من بود، اشتباه گرفته بودند».

از حدقه در آوردن چشم

نقص عضو پیدا کردن زندانی بر اثر شکنجه امری بسیار رایج در میان زندانیان است. از دست دادن قدرت بینایی یکی از آنهاست. نمونه‌های زیادی دیده شده که مثلاً سرکابل به چشم زندانی خوردده و چشم او را کور کرده است. مانند جمال صالح، مجاهدی که در زندان اصفهان بینایی خود را بر اثر ضربات کابل از دست داد. اما در اینجا صحبت ما از این نوع حوادث نیست. بلکه شیوه شقاوت آمیز دیگری مورد نظر است که به عنوان یکی از انواع شکنجه در مورد تعدادی از زندانیان سیاسی اعمال شده است. این شیوه در زندانهای مختلف مورد استفاده قرار گرفته است. شکنجه گران اصطلاحاً این شیوه شکنجه را غار درست کردن در صورت می نامند. زندانیان را به این بهانه که آنها با چشمان خود همه را زیر نظر دارند، تحت این شکنجه قرار می دادند.

یکی از زندانهایی که به دلیل اعمال وحشیانه ترین شکنجه‌ها مشهور و بدنام می باشد، زندان همدان است. در آوردن چشم از حدقه یکی از احکامی بود که توسط حاکم شرع این شهر بارها و بارها صادر شد. نمونه درآوردن چشم روح الله ناظمی یکی از این موارد است. او یکی از نسل قهرمانان در زنجیر بود. در گزارشی درباره او آمده است: «روح الله را پس از دستگیری در همدان به زندان دیزل آباد کرمانشاه منتقل کردند. در آن جا دو ماه زیر شکنجه بود. یک بار روى تحت شکنجه، حاکم شرع از او پرسید: "چرا به این راه قدم گذاشته‌ای؟" گفت: "برای این که دیگر کسی به جرم کتاب خواندن شلاق نخورد، برای این که بچه‌های مردم از سرما و گرسنگی نمیرند، برای این که شما ارادل و اوباش شرّتان را از سر مردم کم کنید". حاکم شرع دستور تقطیل (به قتل رساندن با شکنجه) او را داد. شکنجه شروع شد. ابتدا تمام بدنش را با آتش سیگار سوزاندند، سپس آرنج چپش را با چکش شکستند و هنگامی که باز هم تسلیم نشد، با بی‌رحمی تمام چشم چپش را از حدقه بیرون آورند. پیکر شکنجه شده روح الله در این ایام بیشتر شبیه

توده‌بی استخوان و پوست و گوشت متورم بود. سرانجام او را به جوخه تیرباران سپردهند».

در اهواز نیز دستور درآوردن چشم مجاهدی به نام «اکبر» را داده و حکم را در اوج سفاکی و شقاوت به اجرا در می‌آورند. در یک گزارش دیگر از یکی از شهرهای شمالی آمده است: خواهر مجاهدی هنگام تیرباران اجازه نمی‌دهد چشمهاش را بینند، پس از تیرباران چشمهاش اورا از حدقه در می‌آورند.

درآوردن چشم زندانی علاوه بر شکنجه اول، یک هدف دیگر را نیز دنبال می‌کرد. مطابق فتوای خمینی، زندانیان از اعضاش بدن زندانی برای ترمیم اعضای ازین رفتہ بدن پاسداران در جبهه‌های جنگ استفاده می‌کردند. گزارش‌های موجود حاکی از این است که چشم زندانی را از حدقه درآورده به چشم پاسداران پیوند می‌زدند.

تجاوز

تجاوز به دختران و زنان زندانی به طور مستمر، به خصوص در طول بازجویی یا شب قبل از اعدام، در زندانها صورت می‌گیرد. الله دکنما یکی از این نمونه‌های است، او دانش‌آموز مجاهدی در شیراز بود، وقتی اعدامش کردند بر روی لباسش نوشته بود که قبل از اعدام ۷ بار به او تجاوز کرده‌اند. شهرزاد حجتی امامی نیز یک دانشجوی مجاهد شیرازی بود، قبل از اعدام به او نیز تجاوز کرده و خونش را برای تزریق به پاسداران کشیده بودند. لعیا عنصریان از جمله دانش‌آموزانی است که در تبریز مورد تجاوز واقع شده و سپس اعدام شده است.

در رشت مینا شعبان پور دانش‌آموز ۱۵ ساله، که مقاومتش حتی زبانزد دژخیمان بود، قل از اعدام مورد تجاوز قرار گرفت. مینا به رغم سن کم با سخت کوشی و جدیت‌ش در سازمان شناخته شده بود و مسئولیت پیک میان پایگاههای مخفی سازمان در رشت را به عهده داشت. او در حین تردد، با نبوهی مدارک و گزارش‌های سازمانی و اطلاعاتی از پایگاههای مدار اول سازمان در رشت، دستگیر شد. اما هرگز لب از لب نگشود؛ و به رغم همه شکنجه‌های رذیلانه، تا به آخر وفادار ماند.

در گزارشی از زندان لاھیجان آمده است هنگامی که مجاهدین شهید فرحناز حسن دوست و مهستی دانش‌حکمتی را برای اعدام برندن آنها فریاد زدند: «بچه‌ها

مقاومت کنید. صبح پیروزی نزدیک است». مزدوران به تلافی این برخورد دلاورانه، ابتدا با وحشیگری تمام به آنها تجاوز و سپس تیربارانشان کردند. در اصفهان به جمیله صالحی، دانشجو، در حضور منصوره محبان، دوست همزمش، تجاوز کردند. در شیراز پس از سه بار خون گرفتن و سه بار تجاوز به مریم فلاحت او را اعدام کردند. در همدان به مهناز صحراکار تجاوز می‌شد. در یک گزارش از تهران آمده است: «اکرم جمشیدی یک دانش آموز ۱۷ ساله بود، بعد از مدت‌ها شکنجه، به او تجاوز کردند. بعد جلو همه ما اعلام کردند او به جرم ترویج فساد اخلاقی در زندان به ۸۰ ضربه شلاق در ملأعام، یعنی جلو روی ما، محکوم شده است. ما را برای دیدن اجرای حکم بردن. بعد از ۸۰ ضربه شلاق اکرم را در بیرون بند به میله‌ها زنجیر کردند و مدت‌های مديدة در سرما با دست و پای بسته قرار داشت. بعد هم دوباره او را به زیر شکنجه بردند تا شهید شد. در اتاق ملاقات از پاسداری شنیدم که به پاسدار دیگری می‌گفت: "برو به خانواده اش بگو توان جسمی دخترشان کم بود و مرد".».

زبان از بیان آزارها و شکنجه‌های جنسی که درمورد زنان مجاهد در زندانهای آخوندهای حاکم اعمال می‌شود، قادر است. دژخیمان برای درهم شکستن مقاومت یک زن زندانی، دست به آخرین حربه خود، تجاوز، می‌زنند. دشمن با تجاوز به یک زن زندانی، نه تنها جسم که روح و روان او را در اعماق نشانه گرفته است. البته این جنایتها فقط به تجاوز منحصر نمی‌شود. در فصل ویژه «زنان» این کتاب به فشارهایی که به زنان قهرمان پیشتر مبارزه با ارتقای مذهبی اعمال شده بیشتر خواهیم پرداخت.

گزارش‌های متعددی موجود است که نشان می‌دهند تجاوز منحصر به زنان نیست. در بسیاری موارد، مردان نیز مورد تجاوز واقع شده‌اند. از جمله نجف بنی مهدی، کاندیدای مجاهدین برای انتخابات مجلس از شهرکرد، بعد از تجاوز زیر شکنجه شهید می‌شود. یکی از مجاهدین از بندرسته که ۵ سال را در زندانهای اوین و قزل‌حصار به سر کرده در گزارش خود نوشته است: «مجاهد شهید علی اکبر نجف قلیان در زندان قزل‌حصار به من گفت هنگام بازجویی پاسداران به من تجاوز کرده‌اند و گفته‌اند که اگر به کسی بگویم اعدام می‌کنند». مجاهد دیگری در گزارش خود از اوین به نمونه دیگری اشاره می‌کند: «در سال ۱ (بند ۱) آموزشگاه اتاقی است به نام سلوول ۳۸. این سلوول ویژه افرادی بود که تعادل روانیشان به هم می‌خورد. سلوولی بود به ابعاد یک و نیم در ۳ متر که هیچ پنجره‌یی هم

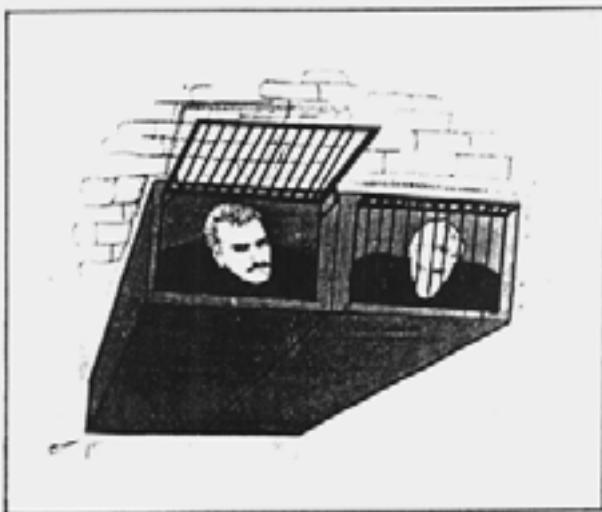
نداشت و بسیار خفه بود. در آن جا همیشه تعدادی بین ۵ تا ۱۰ نفر را نگهداری می‌کردند. هر کس که تعادل روانیش به هم خورده بود چladان می‌گفتند دارد بازی درمی‌آورد. برای امتحان این که فرد مزبور واقعاً روانی شده یا نه او را به سلول ۳۸ می‌بردند. در آن جا کارهایی می‌کردند که اگر کسی واقعاً دیوانه می‌شد یا از آن جا فرار می‌کرد و اعتراض می‌کرد که دیوانه نیست. مثلاً شبها ناگهان چراغ سلول را خاموش کرده و چند پاسدار به داخل سلول ریخته و با کابل و چماق به جان آنها می‌افتدند، طوری بود که آنها همواره مجروح بودند. یک زندانی عادی فاسدالاخلاق را میان آنها انداخته بودند، البته او آزاد بود که از سلول بیرون بیاید و اغلب اوقات بیرون از سلول بود. ولی کار او این بود که به افراد آن سلول و حشیانه تجاوز می‌کرد، آن هم در مقابل چشم دیگران، برای این که معلوم شود آنها واقعاً دیوانه اند یا نه؟ او به تمام آنها تجاوز کرده بود. یکی از این بچه‌ها به نام کریم را به خاطر مقاومت سرسختانه اش به آن سلول برد بودند. در سال ۶۴ در حالی که کاملاً دیوانه زنجیری شده بود، کریم را از آن سلول بیرون آوردند، وضعش آن قدر خراب بود که امیدی به زنده ماندنش نبود. با این حال او را آزاد نمی‌کردند. مورد دیگر محمدطاهر بود. او از دستگیر شدگان سال ۱۳۵۹ بود. در زندان گوهردشت برای گرفتن اعتراف از او یک میخ بلند را با چکش در رانش کوبیده بودند. پس از ۳ سال جای آن هنوز عفونت داشت. محمد بر اثر این شکنجه‌ها روانی شده بود. او را هم مدتی در سلول ۳۸ انداخته بودند». در گزارش‌های دیگر نمونه‌های متعددی از روانی شدن مردانی که این گونه مورد تجاوز قرار گرفته‌اند ذکر شده است. رضا شیرزادیان یکی از این نمونه‌های است. رضا از اعضای تیمهای عملیاتی بود که در منطقه اسلامشهر و جاده ساوه فعالیت می‌کرد. در یک عملیات موتورش تصادف می‌کند و دستگیر می‌شود. بعد از شکنجه‌های فراوان به گوهردشت منتقل می‌گردد. سالهای ۱۳۶۱ و ۱۳۶۲ را در آن جا سر می‌کند. اواخر سال ۱۳۶۳ او را به بند عمومی می‌آورند. زندانیان متوجه می‌شوند که رضا دیگر حالت طبیعی ندارد و روانی شده است. یکی از زندانیانی که با رضا از نزدیک زندگی کرده، درباره او می‌نویسد: «پاسداران در سلول به رضا تجاوز کرده بودند. در نتیجه رضا روانی شده بود. اما با وجود این در برابر مزدوران و خائنان موضع قاطعی داشت. یک بار چند خائن را آورده بودند تا برایمان صحبت کنند. رضا به آنها پرخاش کرد و گفت: "تمام حرفهای شما درباره سازمان دروغ است و عاقبت خود شما را هم اعدام

می کنند" ، در نتیجه این برخورد جلسه به هم خورد. وضعیت رضا همان طور ادامه داشت. در بهار سال ۱۳۶۹ رضا در سالن ۲ آموزشگاه اوین بود، یک شب هنگام آمارگیری نگهبانها متوجه می شوند که رضا نیست. وقتی پیگیری می کنند جسدش را در استخر اوین پیدا می کنند».

قبر، قفس، تابوت

قبر، قفس، تاریکخانه یا تابوت اشکال مختلف یک شکنجه و حشیانه برای به تسليم کشاندن زندانی است. به گفته یک مجاهد از بندرسته که ۱۰ سال را در اوین، قزلحصار و گوهردشت بوده است، شیوه قبر برای اولین بار در سال ۱۳۶۲ در قزلحصار ابداع شد(۷). در این گزارش آمده است: «در اواخر سال ۱۳۶۲ حاج داود به منظور در هم شکستن بچه ها و ایجاد فضای یأس و دل مردگی، آخرین روشهایش را به کار بست: بچه ها را در محفظه های یک متر (کمدهایی که از ۴ طرف بسته بود) محبوس می کرد. این محفظه ها سوراخی در پایین و شیرآبی از بالا داشت. هیچ منفذی نداشت و نوری به داخل آن نمی تایید. تنهایی و سکوت مطلق برای ساعتها و ساعتها و روزها و هفته ها و ماههای متوالی! روزانه فقط مقدار کمی غذا به داخل قبر می دادند تا شعله حیات زندانی خاموش نشود». یک زندانی مجاهد دیگر در این باره نوشت: «در واحد ۳ قزلحصار حفره هایی در زمین ایجاد کرده بودند که به اندازه یک قبر واقعی بود. با سرپوشی که روی آن گذاشته بودند، زندانی از دنیای بیرون به کلی قطع می شد و در تاریکی مطلق فرومی رفت. زندانی را در آن جا داده و در را می بستند. تنها چاره این بود که زندانی به حالت درازکش بخوابد. به زندانی می گفتند دراز بکش و فکر کن. آن جا را طوری ساخته بودند که حتی کوچکترین نوری به داخل نمی تایید. یکی از کسانی که در این قبرها بوده شهید ناصر نیری بود. او یک دانش آموز مجاهد بود که در سال ۶۰ فقط ۱۵ سال سن داشت. ناصر تا سال ۶۷ بارها و بارها زیر بازجویی و شکنجه رفت. هیچ حکمی به او داده

۷ در دیماه ۷۸ باندهای رژیم در جنگ بین خودشان به اعمال این نوع شکنجه در زندانها یاشان اعتراف کردند. تصویری را که در صفحه بعد ملاحظه می کنید، شما بای این قسمهاست.

تصاویری را که در بالا مشاهده می‌کنید از جمله استنادی است که توسط مجاهدین شکنجه شده که خود در قفس بوده‌اند تهیه شده و همراه با آنبوهی مدارک دیگر به سازمانهای بین‌المللی حقوق بشر ارائه شده است

نشده بود، یعنی هر روز و هر ساعت منتظر ابلاغ و اجرای حکم اعدام بود. یک روز از او پرسیدم: «وقتی در قبر بودی چکار می‌کردی». گفت: «معلوم است! یا سرود می‌خواندم یا صحبت‌های برادر مسعود را مروء می‌کردم یا آیاتی را که از قرآن حفظ بودم می‌خواندم. بعد هم خسته می‌شدم و خوابم می‌برد».

مجاهد دیگری که ده سال در سیاه‌چالهای خمینی به سربرده، از مشاهدات خود در زندان قزل‌حصار می‌نویسد: «اغلب بچه‌هایی که توسط حاج داود رحمانی به تابوت، قفس یا تاریکخانه منتقل می‌شدند، مشاعر خود را، ولو به صورت موقت، از دست می‌دادند و دارای روحيات خاص و افسردگی شدید می‌شدند و سالها طول می‌کشید تا به حالت اول خود بازگردند. مدت این دوران ۳ تا ۶ماه بود. قفس اتاقکی بود یک متر در یک متر که زندانی باید چهار زانو با چشم بند بنشیند. برای وارد آوردن فشار بیشتر روی زندانی از ساعت ۵ صبح تا حوالی نیمه شب بلندگو با صدای بلند تووه پخش می‌کرد. شرایط تابوت به مراتب بدتر بود. تاریکخانه اتاقی بود در ابعاد یک متر در یک و نیم متر بدون نور، هوکش و پنجره. تاریکی مطلق، یک وعده غذا و چندبار کتک بدون زمان بندی مشخص بدون حمام و یک بار در روز دستشویی و قبل از همه اینها سرپا ایستادن به مدت طولانی. حداقل ۳ روز با چشم بند و بدون استراحت و خواب. من هیچ وقت باور نمی‌کردم کسی بتواند ۳ روز نه تنها بی خوابی را تحمل کند بلکه در یک نقطه با چشم بند بایستد. ولی به یاد دارم که علی حق وردی ۵ روز، امیر یزدی فرشاد ۳ روز، پاشا صمدی ۳ روز، غلامرضا کیا‌کجوری ۳ روز و برخی حتی تا ۱۱ شبانه روز در چنین وضعیتی قرار داشتند»^(۸).

گزارش‌های دیگر حاکی است که برخی قفسه‌ها به عرض ۵۵ سانتیمتر می‌باشند و زندانی برای هفته‌ها و ماهها در آن نگهداری شود و تنها ۳ بار در روز برای رفتن به توالت حق بیرون آمدن دارد. به رغم آن که در تمام مدت چشمان زندانی با چشم بند بسته است، ولی تنها ۴ ساعت در روز حق خوابیدن در همان حالت را دارد و در بقیه ساعت نگهبان به وسیله یک میله مانع از به خواب رفتن زندانی می‌شود. اغلب کسانی که این شیوه شکنجه در مورداشان اعمال شده، فلنج شده‌اند. مواردی گزارش شده که برخی زندانیان از ۳ تا ۸ ماه در چنین شرایطی به سر برده‌اند. برخی از آنها فلنج شده و برخی تعادل روحی و

۸- کلیه این مجاهدان در جریان قتل عام سال ۱۳۶۷ به شهادت رسیدند.

روانی خود را از دست داده اند.

در باره این شیوه ضدانسانی که از ابداعات شکنجه گران خمینی است، گزارشی موجود است که یک خواهر مجاهد از بندرسته نوشته است. او مدت ۵ سال در زندان بوده و مدت ۸ ماه و ۲۳ روز را در قفس گذرانده، وی در قسمتی از گزارش خود نوشته است: «فشارها و شکنجه ها نتوانست مقاومت بچه ها را در هم بشکند، به خصوص مقاومت خواهان بندهای مجرد ۷ و ۸ قزلحصار، که علناً از سازمان دفاع می کردند، جلادان را به وحشت انداخت. لا جور دی چاره کار را در از هم پاشانیدن جمع مجاهدین یافت. چند بار به زندانیان گفت: "برای این که مقاومت اینها را بشکنیم باید آنها را از جمعشان جدا کنیم". براین اساس بند "قفس" را راه انداختند.

در قزلحصار که بودیم یک روز حادثه بی پیش آمد. پیتها بی داشتیم که هر موقع آب حمام داغ می شد، آنها را برای درست کردن چای بدون کافور پر می کردیم. تلاش بچه ها در این موقع خیلی چشمگیر بود. این کار به روحیه جمعی و افزایش مقاومت هم کمک می کرد. یک بار مسئول بند که زنی به نام سیما بود، درست کردن چای را منع کرد. بچه ها به روی خودشان نیاوردند. رفیق پیتها را پر از آب کردیم و در پتوها پیچیدیم، سیما به شدت عصبانی شد، رفت و با تعدادی پاسدار برگشت و اسامی ۲۰ نفر از بچه ها را خواند، من هم جزو آنها بودم. ما را در راه ره به صف کردند، حاج داورد، شلاق به دست، آمد. با تمسخر گفت: "چای می خواهید؟ الان بهتان چای می دهم". از میان ما اسامی ۱۵ نفر را خواند. آنها را به بند ۸ که شرایط سختی داشت، منتقل کردند. ۵ نفر بقیه را، که من هم در میانشان بودم، به بند یک برداشتند. در آن جا قفسهایی را درست کرده بودند که تا آن موقع ندیده بودیم. طول و عرض هر کدام ۵۰ تا ۷۰ سانتیمتر بود. آنها را دورتا دور اتاق به هم جوش داده بودند. آن قدر تنگ بود که من نمی توانستم چهار زانو در آن بنشینم، درنتیجه مجبور بودیم به حالت چمباتمه بنشینیم. به هر کدام ما چشم بند زدن و طوری ما را نشاندند که نتوانیم با هم صحبت کنیم. همان طور چشم بندزده از صبح تا شب و از شب تا صبح می نشستیم. چند تا از بریده ها هم بالای سرمان قدم می زدند. بند به سه قسم تقسیم شده بود، دو قسمت آن متعلق به خواهان بود و در یک قسمت برادران بودند. هدف اصلی از تشکیل این بند در هم شکستن مقاومت زندانیان از طریق اعمال حداکثر فشار جسمی بود. هر روز صبح ساعت شش و نیم تا ۷ حاج داورد می آمد

زندانیان قفس را ازدم به زیر کابل می‌گرفت، همراه با زشت ترین و رکیک ترین اتهامات. از نظر حاج داود تنها ملاک صداقت این بود که زندانیان (خواهان) بروند در زیر هشت، در حضور همه بچه‌ها، اعتراف کنند که بدکاره بوده و به همین دلیل به سازمان پیوسته‌اند. برای درهم شکستن مقاومت خواهان برآسی که از هیچ رذالتی کوتاهی نکردند. این صحنه برای همه ما چندین و چندبار تکرار شد که در حالی که در قفس نشسته بودیم، یک دفعه حاجی از پشت سرمان می‌آمد و بین گوشمان رکیک ترین دشمنها را می‌داد و اتهامات را می‌زد. بعد وقیحانه می‌خندید و با کابل به جانمان می‌افتاد.

در قفس خبری از خواب نبود. هر وقت دلشان می‌خواست اجازه خواب می‌دادند. گاهی ۱ شب، گاهی ۱ و ۲ یا حتی ۳ مدمدهای صبح. تازه و قتی هم می‌خواهیدیم هیچ تأمینی نداشیم. تازه چرتمان گرفته بود که یک دفعه با مشت و لگد به جانمان می‌افتادند که چرا حرف زدی؟ با کی حرف زدی؟ چی گفتی؟ بعد به جرم نقض ضابطه، آن قدر با کابل به سر و رویمان می‌زدند که خودشان خسته می‌شدند و می‌رفتند. در ساعات دیگر، در تمام مدت رادیو به صورت گوشخراسی روشن بود، نوار نوحه و سینه‌زنی پخش می‌کردند. غذا هم هر وقت خودشان می‌خواستند می‌آورندند، حق درخواست غذا نداشیم. وقتی می‌آورندند با همان بشقاب می‌زدند توی سرمان و ما می‌فهمیدیم غذا آورده‌اند. گاهی برای تحقیر ما به عمد به چند نفر غذا نمی‌دادند. آخر سر می‌پرسیدند: "کی غذا نگرفته؟" کسی که غذا نگرفته بود باید دستش را می‌برد بالا. آن وقت می‌خندیدند و مسخره می‌کردند که: "دیدی چقدر نیازمند ما هستی؟" گاه می‌شد که دوروز، دوروز به من غذا نمی‌دادند. اما وقتی هم می‌پرسیدند من دستم را بالا نمی‌بردم. در این ۴ ماه هیچ کس ملاقات نداشت. هر ۲ هفته یک بار نوبت حماممان می‌شد. ۵ تا ۱۰ دقیقه فرصت داشتیم که هم لباسهایمان و هم خودمان را بشویم. اگر بیشتر می‌شد در را باز می‌کردند و به زور بیرون نمان می‌کشیدند. لگن لباسشوییمان هم ظرف کثیفی بود که گونی و "تی" راهرو را در آن می‌شستند. هر بار که به سرویس می‌رفتیم یک دقیقه وقت می‌دادند، با توجه به وضعیت غذایی و بیماریهای ناشی از آن، این کار تبدیل به یک شکنجه شده بود، به ویژه بعد از مدتی ضعف جسمی در همه ما ظاهر شد، به حدی که خود من دیگر قادر به راه رفتن نبودم. هر بار که بلند می‌شدم سرم گیج می‌رفت و به زمین می‌خوردم. همه‌مان دچار ضایعات جسمی شده بودیم. دردهای شدید عضلانی،

کمر درد و بیماریهای گوارشی از جمله بیماریهایی بود که همگی دچارش بودیم. چشمها یمان به علت زدن مستمر چشم‌بند حالت طبیعی خود را از دست داده بودند. با وجود این، یک لحظه بازجوییها قطع نمی‌شد. بازجو ما را به زیر هشت می‌برد، به پاسداران معرفی می‌کرد و می‌گفت: "من این زندانی را می‌شناسم. بچه خوبی است. کاری به او نداشته باشید". این جمله معنایی جز این نداشت که هر کس، هر کاری می‌خواهد می‌تواند با ما بکند. جالب این بود که در چنین شرایطی از ما می‌خواستند که برویم با آنها بحث کنیم. بازجویم به من می‌گفت: "تو می‌گویی مجاهدی، خوب بیا بحث کنیم. اگر تو من را قانع کردی من مجاهد می‌شوم". اما درست یک ساعت بعد حاج داود بالای سر بچه‌ها رژه می‌رفت و می‌گفت: "فکر می‌کنید می‌گذارم اسطوره مقاومت از زندان بروید بیرون؟ باید آن قدر این جا بمانید که موهای سرتان مثل دندانهایتان سفید شود". یا می‌گفت: "بند قفس یعنی روز قیامت است. باید به همه کردهایتان جواب بدھید. خوب و بدش پل صراط است. اگر کار خوب کرده باشید رد می‌شوید و گرنه خواهید افتاد". فضایی ایجاد می‌کردند که بچه‌ها فکر کنند هر کس پایش به قفس بر سد باید ببرد. در بند^۳ نشست عمومی می‌گذاشتند، بچه‌ها را می‌آوردند داخل راهرو زندان و این کلمات و جملات را از بلندگو پخش می‌کردند. در بندیک هم که واحدهای قفس بود این صدا پخش می‌شد. خائنان هم به دامن زدن این جو در بندهای دیگر کمک می‌کردند. دائمًا شایعه پخش می‌کردند که فلاپی هم بفرار شده از قفس بود، فلاپی امروز مصاحبه دارد و ... می‌خواستند به این ترتیب بچه‌ها را در هم بشکنند تا آنها بپذیرند هیچ مقاومت و مبارزه‌یی در کار نیست. وقتی هم که دوباره به بند عمومی منتقل شدیم وضعیت جسمی هیچ کدام‌مان طبیعی نبود. یعنی نه می‌توانستیم راه برویم، نه بخواهیم، نه چشمها حالت طبیعی داشت. هر کس قیافه عجیبی پیدا کرده بود. عده‌یی از بچه‌ها به کلی کج شده بودند. هر کس بقیه را می‌دید حالت دلسوزی نسبت به آنها داشت. چون آینه‌یی وجود نداشت کسی خودش را ندیده بود و نمی‌دانست که وضع خودش هم مثل دیگری است. به همین دلیل در همان محل ما را ۲ ماه قرنطینه کردند. یعنی ۴۸ نفری که تا پایان دوران قفس در آن بودیم با هم یک جا زندگی می‌کردیم. ۵ نفر از بچه‌های واحد مسکونی را هم آورده بودند پیش ما که خودش داستان جداگانه بی دارد».

یک برادر مجاهد نیز از وضعیت برادرانی که به قفسها برده شده اند نوشه است: «با

شروع سال ۱۳۶۳، در زندان قزلحصار دست به جنایتهای بیشتری زدند. رژیم از این که به رغم همه فشارها نتوانسته است زندانیان هوادار مجاهدین را جریان وار به تسلیم وادراد قفس و قبر و این جور چیزها را در ابعاد گستردگی تری به خدمت گرفت تا به این وسیله مقاومت زندانیان مجاهد را درهم بشکند. در یک سالن حدوداً ۷۰۰ سانتیمتر و ارتفاعش حدود ۸۰ سانتیمتر بود. در قسمت جلو و سقف چیزی نبود. زندانیان را با چشم بند داخل این قفسه بندیها می نشانند و آنها حق نداشتند پایشان را دراز کنند یا آن قدر راست بشینند که سرشاران از بالای دیوار تخته دیده شود. باید همواره زانوبه بغل می نشستند و اگر پا و سرشاران از آن محدوده بیرون می آمد به شدت مورد ضرب و شتم قرار می گرفتند. موقع غذا خوردن، با همان چشم بسته مقداری نان خشک به آنها می دادند و می گفتند نفر بغلی نباید صدای نان خوردن را بشنود و آنها نان خشک را باید طوری می خورند که صدای آن بلند نشود. در این شرایط مرتباً از بلندگو صدای نوحه خوانی آهنگران را پخش می کردند. وضعیتی به وجود می آوردند که حتی یک ساعت آن قابل تحمل نبود. در این شرایط برخی روانی شدند که من نام علی کفایی را به خاطر دارم. شهیدانی مثل مهشید رزاقی (فوتبالیست) و محسن غفور مغربی (دکتر) در این قفسها بوده‌اند».

استفاده از این شیوه‌ها تنها محدود به قزلحصار نمی شد و در سایر زندانها نیز به کرات مورد استفاده قرار گرفته است. گوهردشت یکی از این زندانهاست، این زندان به این منظور ساخته شد که با احداث ۱۰۰۰ سلول انفرادی بتوانند زندانی را در حداقل زمان وادرار به تسلیم کنند. لاجوردی گفته بود با این سلولهای انفرادی در عرض ۳ ماهه همه را به تسلیم و اخواهیم داشت. اما مقاومت زندانیان و به خصوص هواداران مجاهدین که اکثریت زندانیان را تشکیل می دادند، باعث شد که رژیم در گوهردشت نیز روشهای دیگر شکنجه از جمله تاریکخانه و ... را به کار بگیرد. مجاهدی که خود سالها در گوهردشت زندانی بوده است، خاطرات خود را این طور بیان می کند: «در صورت ادامه مقاومت و تسلیم نشدن، زندانیانی که ماهها در سلولهای انفرادی به سر برده بودند به تاریکخانه منتقل می شدند. تاریکخانه عبارت بود از یک سلول یک متر در ۲ متر که هیچ دریچه‌یی نداشت و در آن چراغی روشن نبود. روزی یک وعده غذا می دادند و یک بار برای سرویس می بردند و به بهانه‌های مختلف هر روز کتک می زدند».

این جنایتها با زندانیان سیاسی در شهرستانها نیز با همان شدت و حدّت و در برخی موقعاً شدیدتر انجام می‌شد. در بخشی از یک گزارش درباره زندان اهواز آمده است: «مرا با چشم بسته به این سلول آورده بودند، ولی بهزودی فهمیدم که در کجا هستم: در یک اتاقک یک متر در یک و نیم متری فلزی که چند سوراخ کوچک به اندازه سکه دهربالی در قسمت سقف داشت و از فلز بسیار محکم ساخته شده بود. از سر و صدایی که نیم ساعت پس از آمدنم بلند شد، فهمیدم در کنار من کسان دیگری در چنین سلوهایی زندانی هستند. ابتدا فکر می‌کردم مسأله مهمی نیست، ولی وقتی لکه‌های کوچک نور از سقف به کف اتاقک افتاد و اتاقک در زیر آفتاب تن خوزستان مانند تنور داغ شد، فهمیدم چرا مرا در این جا مجبوس کرده‌اند. روز اول و دوم را تحمل کردم، ولی از آن به بعد روزها را در حالت نیمه بیهوش به سر می‌بردم. این وضعیت ۱۷ روز طول کشید. ۱۷ روزی که به اندازه عمری بر من گذشت. این اتاقکها در بین شکنجه‌گران به "دوزخ" معروف است و هر بار که از شلاق نامید می‌شدند، زندانی را برای مدتی به "دوزخ" انتقال می‌دادند»^(۹).

فرو کردن میخ به بدن زندانی

کینه غیرقابل تصور نسبت به مجاهدین و شکنجه‌هایی که آخوندها در مورد زندانیان اعمال می‌کنند، آن چنان سبعانه است که باور کردنش برای هر انسانی دشوار است. یکی از این شکنجه‌ها فرو کردن میخ به جمجمه، سینه و دست و پای زندانی می‌باشد. گزارشها حاکی از استفاده مستمر این شیوه در زندانهای تبریز، شیراز و فسا است. این شکنجه معمولاً به مرگ متنه می‌شود. بنابر یک گزارش در زندان فسا شکنجه‌گران که امید خود را برای درهم شکستن مقاومت دوزندانی از دست داده بودند، چشمان آنها را بسته و یک میله آهنی را در سر آنها فرو می‌کنند. آنها قبل از مرگ برای ۱۵ روز در سلوشان فریاد می‌زندند. وضعیت این دوزندانی صحنهٔ بسیار فجیعی در سلول ایجاد کرده بود. هیچ کمکی از دست زندانیان ساخته نبود. آنها تنها نظاره گر زجر کشیدن و مرگ تدریجی

۹- گزارش از زندان اهواز که برای نخستین بار در نشریه مجاهد شماره ۲۲۳ به تاریخ ۲۰ مهر ۱۳۶۳ به چاپ رسیده است.

دو تن از همزمانشان بودند.

مجاهد شهید طاهره حبیبی فرد، هوادار مجاهدین، در حالی که ۴ ماهه حامله بود، در زندان شیراز مورد این شکنجه قرار گرفت. همزمان با شلاق، میخهایی به سینه او فروکرده بودند. همان طور که قبلاً هم اشاره کردیم، در ده گز در مقابل مقاومت اسدالله ملاح، بازجویان میخی را در جمجمه او فروکردن.

وادار کردن زندانی به خوردن مو

در برخی موارد به مجرد ورود زندانی، مو و ریش زندانی تراشیده می‌شود و با ضربات شلاق او را مجبور به خوردن آن می‌کنند. اغلب زندانیانی که این شیوه شکنجه روی آنها اعمال شده، بعداً به خونریزی داخلی و اختلال سیستم گوارشی گوارشی دچار شده‌اند. این شیوه شکنجه در زندان گوهردشت ابداع شد. گزارش‌های متعدد حاکی است که شکنجه گری به نام اکبر سوری این شکنجه را اعمال می‌کرده است. یک مجاهد از بندرسته در این باره نوشته است: «در بند^۳ مجرد پاسداری بود به نام سوری. هرکسی که تازه وارد بند می‌شد، سوری موی ابرو یا سرشن را می‌زد و می‌گفت "بخور" و دیوانه وار با کابل، مشت و لگد به جان بچه‌ها می‌افتاد».

زندانی دیگری در این مورد می‌گوید: «پاسدار سوری یک روز به سلول ما آمد. موی سر و ابروی چندتا از بچه‌ها را با ماشین صفرشش تراشید و بعد همه را وادار کرد که موها را بخورند. تقریباً هر روز از این ماجراهای داشتیم».

شکنجه‌های روانی

آن جا که شکنجه‌های جسمی دیگر اثر خود را از دست می‌دهد، جlad در بن‌بست قرار می‌گیرد و شکنجه‌های روانی آغاز می‌شود. شکنجه‌هایی که گاه سختی تحملشان به مراتب بدتر و بیشتر از شکنجه‌های جسمی است. جlad با این خیال که زمینه درهم شکستن زندانی را فراهم کند، از اعمال شفاقت‌آمیزترین شکنجه‌های روحی و روانی ابا نمی‌کند. مجاهد از بندرسته بی‌گزارش داده است که در اتاق بازجویی شاهد این بوده که

بازجو طنابی به گردن زندانی بسته و هرگاه که می خواسته طناب را می کشیده و مانند یک حیوان با زندانی برخورد می کرده است. در مورد مجاهد دیگری این نوع تحقیر به شکل تکان دهنده تری اعمال شده است. او در گزارش خود نوشه است که باز جویان، او و تعدادی دیگر از زندانیان راعریان (بدون هیچ پوششی) کرده و مانند حیوانات سوارش می شده و او را وادار کرده اند که به بازجو، ضمن سواری دادن، باز جویی پس بدهد. گاه نیز مادر را نزد کودکان شکنجه می کنند و گاه کودکان را نزد مادران. گاه به زنانی که همسرشان نیز دستگیر شده اند دستور شلاق زدن و حتی شلیک مجازی به شوهر را می دهند و گاه در جلو چشم مردان به زنان تجاوز می کنند. گاه والدین را به گروگان می گیرند و پیش روی پدران و مادران سالخورده به شکنجه می پردازنند و گاه زندانی را وادار به کارهایی می کنند که انجامشان هریک تحقیری است زشت برای زن یا مرد زندانی. درواقع زندانی مقاوم تا این لحظه پیروز بوده و این شکنجه گر است که شکست خورده، لذا از دید جلاad هر طور شده بایستی زندانی را درهم شکست. یک مجاهد از بندرسته که ۷ سال و نیم زندان خود را در اوین، قزلحصار و گوهردشت به سر برده نوشه است: «یک شب لا جوردی^۴ زندانی را که فکر می کرد ضعیف تر هستند از بند بیرون برد. چند ساعت بعد آنها در حالی که دستها و لباسشان تماماً خونین بود بازگشتند. آنها را به جو خه اعدام برده و با تهدید از آنها خواسته بودند که در اعدام دوستانشان شرکت کنند. زندانیان زیر بار نمی روند، نهایتاً آنها را مجبور به حمل اجسام تیرباران شدگان می کنند. یکی از زندانیان مجبور شده بود جسد برادر خود را حمل کند. اغلب این زندانیان پس از بازگشت به سلول دچار حمله های عصبی شده بودند. این صحته چندش آور بارها در زندان اوین تکرار شد».

در یک گزارش دیگر آمده است: «در شهریور ماه سال ۱۳۶۰ با "محمود حسنی یک کلام" در بنديک زندان اوین هم سلول بودم. چند ماهی بود دستگیر شده بود و می گفت که مادرش با لا جوردی نسبت فامیلی دارد. یک شب ساعت ۸ شب محمود را صدا کرده، چشم بند زده و بردنده. حدود ساعت ۹ شب بود که صدای تیراندازی اعدامهای جمعی و سپس تیرهای خلاص را شنیدیم. ساعت ۱۰ محمود را به سلول باز گردانیدند، در حالی که رنگ پریده و به شدت متشنجه بود. می گفت مرا پیش لا جوردی بردنده، به من گفت مادرت آزادی تو را از من درخواست کرده است، حالا من هم

می خواهم تو را امتحان کنم، امشب که قرار است گروهی از مجاهدین اعدام شوند، شرط آزادیت این است که در مراسم اعدام آنها شرکت کرده و به آنها تیرخلاص بزنی. محمود حاضر به چنین کاری نمی شود. لا جور دی می گوید پس معلوم می شود کماکان مجاهد هستی. بنابراین نمی توانم تو را آزاد کنم». محمود بعداً در دادگاه رژیم به ۱۰ سال زندان محکوم شد. اما در تابستان سال ۱۳۶۷ در جریان قتل عام زندانیان سیاسی اعدام گردید.

بلغاتکلیف نگهداشتن زندانی یکی دیگر از شبوه های شکنجه روانی است که در مورد اکثر زندانیان سیاسی اعمال شده است. یک زندانی سابق نوشته است: «نگهداشتن زندانی در حالت بلاتکلیفی یکی از عادی ترین روشهای است. زندانی هر لحظه انتظار دارد یا برای شکنجه بیشتر احضار یا به جو خه اعدام سپرده شود. این شرایط گاه سالها به طول می انجامد. بارها لا جور دی سرزده وارد سلول می شد و درحالی که تهقهقه سر می داد، به زندانی می گفت: "تو به بیش از زندان ابد محکوم شده ای". منظور وی اعدام بود. یا بازجویان نیمه شبها وارد سلول می شدند و می گفتند "نگران نباش، راحت باش، نیازی به خوابیدن نیست. از زندگی حداقل استفاده را بکن، چون فردا تو را برای همیشه به خواب خواهیم فرستاد".

در گزارش دیگری از زندان سپاه رشت، آمده است: «بعد از فرار من از زندان در تابستان ۱۳۶۲ مادرم دستگیر شد. بعدها که او را دیدم برایم تعریف کرد که بازجویان چگونه با بلوف و به اصطلاح یکدستی زدن، می خواسته اند او را به حرف آورند. او می گفت: "بازجو هی می گفت دخترت را دوباره دستگیر کرده و امشب می خواهیم اعدامش کنیم. او الان در سلول بغلی است، به صدایش گوش کن!" وقتی گوش می کردم از سلول بغلی صدای شلاق و شکنجه دختری جوان به گوش می رسید. بازجو مرتب می گفت می شنوی؟ حرفاها را باید بزنی، فایده ندارد مخفی کنی، ما دستگیریش کرده ایم و او همه چیز را گفته". مادر می گفت: "یک لحظه باورم شد که تو دستگیر شده ای. قلبم ریخت. ولی بلا فاصله به خودم نهیب زدم دخترت یا هر کس دیگر چه فرقی می کند؟ همه شان مجاهد هستند. و به خودم گفتم من نباید دربرابر اینها کوتاه بیایم. برای همین هم با خونسردی گفتم اشکالی ندارد شما که حکم تیرش را داشته اید پس حالا که می خواهید اعدامش کنید یک ملاقات کوتاه به من بدهید تا برای آخرین بار بیوسمش. اما تا

این را گفت، یک دفعه مثل این که منفجر شده باشند بر سرم ریختند و شروع به زدنم کردند که: "مادر منافق! تو از بچه هایت منافق تری" (۱۰). مادر از این که میز آنها را به سادگی به هم ریخته بود، بسیار خوشحال بود".

اعدامهای ساختگی یکی دیگر از شیوه های شکنجه روانی است. یک زن مجاهد که خود این نوع شکنجه را از سر گذرانده، نوشته است: «بازجو سرزده وارد اتاق می شود و می گوید "وصیتnameات را بنویس". آن گاه قربانی را با چشممان بسته به محل اعدام می برند. در کنار دیوار قرار داده یا به یک میله می بندند. بعد از قرائت اتهامات، فرمان آتش داده می شود. آنها اطراف قربانی را نشانه می روند یا شلیک هواپی می کنند».

یک زندانی با تلحی فراوان خاطرات خود را چنین بیان می کند: «صحنه اعدام به طور طبیعی چیده می شد. زندانی تا صبح چند بار در معرض اعدام قرار می گرفت، یا این که او را در میان عده بی برای اعدام می برند. همه تیرباران می شدند اما تیری به او نمی خورد. بعد از بازگشت از محل اعدام، او را روی تخت شکنجه می فرستادند». در گزارش دیگری از تهران آمده است: «نشاندن زندانی پشت در اتاق شکنجه یکی از رایج ترین شکنجه های روانی است. اولین روزی که دستگیر شدم، پشت اتاق باز جویی ساعتها رو به دیوار با چشم بسته نشسته بودم. آن جا شعبه^۴ باز جویی بود. در همین شب بسیاری زیر شکنجه به شهادت رسیدند. من از وحشت شکنجه آرزوی مرگ داشتم. همان شب، جلادان، زن جوانی به نام میترا را که هوادار مجاهدین بود، به قصد کشت می زندند و او آنها را مزدوران کثیف می خواند. یکی از پاسداران به او گفت: "اگر این جا سلاحی پیدا کنی چکار می کنی؟" میترا گفت: "یک گلوله در مغز تو خالی می کنم"، این آخرین جمله بی بود که از او شنیدم. مزدوران دیوانه وار به او حمله ور شدند و او ناگهان صدایش قطع شد! اما حالا دیگر من بودم که از او درس مقاومت را آموخته بودم».

۱- مادر مجاهد فاطمه صیقلی از جمله مادران فعالی بود که در «فاز سیاسی» در نهاد کارگری سازمان در رشت فعالیت می کرد. او در جریان بورژوایی پاسداران به منزل مادری استاد جلال گنجه‌ای در رشت به همراه مادر و دیگر بستگان وی دستگیر شد، آن زمان پسر ۱۶ ساله مادر فاطمه به نام احمد رئوف بشیری دوست در زندان باشگاه افسران اسیر بود. مادر فاطمه مدت کوتاهی پس از آزادی از زندان به علت بیماری و رنجهای ناشی از زندان و اسارت فرزندانش در تابستان سال ۱۳۶۳ درگذشت. فرزندش احمد نیز در جریان قتل عام زندانیان مجاهد در سال ۱۳۶۷ به شهادت رسید.

غمگین ترین موسیقی در دل زندان...

یکی از خواهران مجاهد از بند رسته، که خود شاهد لحظات در دنک شکنجه های روانی و جسمانی یک زن مجاهد اسیر و فرزند شیرخوارش بوده، در این باره چنین می نویسد: «بار اول که "ف..." دستگیر شد باردار بود و تو ائمه بود که با محمل مناسب و با عادی سازی کاملی که داشت، خود را به عنوان یک زن عادی جلوه دهد، به طوری که هیچ شکی به او نکردند و آزادش کردند. اما پس از به دنیا آوردن کودکش، دو باره اورا با کودکش دستگیر کردند و این بار از هیچ رذالتی در حق او و دختر چند ماهه اش در بین نکردند...

با این مادر اسیر و تحت شکنجه تقریباً یک سال در فواصل و دوره های مختلف در بند های مختلف به سر بردم و خیلی چیزها را که بر او و فرزندش گذشت از نزدیک دیدم. مادری که کودکش را در بغل داشت و بین اتفاقهای بازجویی و شکنجه و بند به طور مستمر در تردد بود...

دختر کشیرخوار، زندگی را در زندان اوین و در هوایی که به سختی می شد در آن تنفس کرد، شروع کرده بود. سلول کوچکی که حدود ۷۰ نفر در آن زندانی بودند و شبها برای این دختر کوچولو و مادرش باید به سختی جایی باز می شد تا بتواند ساعتی را بخوابد.

صدای گریه او و خیلی از کودکان دیگر، که روزها و ساعتها به خاطر نبودن غذا و شیر بلند می شد، هنوز مثل یک آهنگ غمگین در گوشم است و هنوز بعد از گذشت سالهای متعددی، سمعونی صدای این کودکان -که ترکیبی بود از ناله های دیدن شکنجه مادر، گریه های گرسنگی و آهنگ صدا کردن مادرانشان- در گوش است و غمگین ترین موسیقی است که برای همیشه در گوش مانده و هیچ گاه فراموش نخواهم کرد.

مادر، که روزها را در اتفاقهای بازجویی و شکنجه های جسمی و روحی می گذراند، در صدد راهی بود که بتواند دختر کوچکش را به بیرون بفرستد. چون دیگر روح و جسم کودک هر روز بیشتر خورده می شد و ضعیف و ضعیف تر می شد. مادر بعد از مدتی به زندان قزلحصار منتقل شد. کودکش رانیز با او فرستادند و حاضر نشدند که بچه را به خانواده تحویل بدهند. در واقع می خواستند فشاری را که روی مادر

بود مضاعف کنند؛ مادر در زندانهای اوین و قزلحصار و بعد هم گوهردشت، هم درد شکنجه را می‌کشید و هم به عنوان یک مادر، رنج و فشاری را که روی فرزندش بود تحمل می‌کرد.

بالاخره بعد از ماهها کودک را، که دیگر به شدت ضعیف و رنجور و بیمار شده بود، به خانواده اش در بیرون دادند. اما داستان برای مادر تازه شروع شد. در زندانهای قزلحصار و گوهردشت با او آن چنان رفتاری کردند که روانی شد. دوران گوهردشت را در سخت ترین شرایط شکنجه‌های روحی و جسمی ... با او به سر بردم.

در سلولهای گوهردشت سعی بسیاری می‌کردم با یادآوری نام و خاطرات دختر کوچولویش، او را به خود بیاورم. اما «ف...» آن قدر شکنجه شده بود که دیگر هیچ چیز را به خاطر نمی‌آورد ...

داستان شکنجه‌های جسمی و روحی این مادر و دختر از سخت ترین و دردآورترین خاطراتی است که از مادران و فرزندانشان در زندان دارم و هر وقت می‌خواهم به آنها فکر کنم دو چهره به یادم می‌آید:

«مادر»، وقتی که از بازجویی بر می‌گشت و دختر کوچک و رنجورش را در آغوش می‌فرشد ...

و «کودک»، که فقط آن هنگام دیدن مادر شکنجه شده، بی خبر از درد و رنج او، آرام می‌گرفت و در آغوش مادر دردمت خود، به آرامش می‌رسید و لبخند می‌زد ... مادری که بعد از بیرون فرستادن دختر شیرخوارش، هنوز در زندان مانده بود و در زیر شکنجه‌های لا جور دی سر دژ خیم اوین، و رحمانی شکنجه گر زندانهای قزلحصار، روانی شد. آخرین باری که او را در زندان دیدم، حتی نام دخترش را هم به خاطر نمی‌آورد».

وقتی یک کودک شکنجه می‌شود چگونه فریاد می‌کشد؟

جلادان خمینی برای بهزادو درآوردن زندانیان، هیچ گونه عاطفة انسانی را به رسمیت نمی‌شناسند. از نظر آنان کودکان نیز به دلیل مقاومت والدینشان به اندازه آنان مقصرونند. بنابراین گاه کودک را پیش روی پدر و مادر شکنجه می‌کنند و گاه پدر و مادر را نزد آنان. داستان رفتار جladان خمینی با زنان مجاهدی که با فرزندان خود دستگیر شده و در زندان

بوده اند داستانی است مملو از قساوت و شقاوت که در هیچ کجای جهان نظر نداشته است. داستانی که به تعبیر یکی از خواهران مجاهد از بندرسته: «مگر می شود داستان این کودکان را و مادران را در هیچ شعری آورد. هر فیلم فقط یک فیلم است و قادر نیست حتی گوشی از آن چه را که بر این مادران و کودکان در زندانها گذشته، نشان دهد.

می شود شعری گفت. امامی شود چهره "زری" را و قتی که کودک یک ماهه اش را در راهرو بند در بغل گرفته و روزها تکان تکان می داد تا کودک خسته شود و بخوابد و رنج گرسنگی را کمتر بفهمد، در شعر آورد. می توان شعر گفت، اما در کدام شعر می شود ماجراهی "فاطمه" و پسرش "رضا" را که در زندان به دنیا آمده بود تصویر کرد. یک روز صبح وقتی رضا دید می خواهند مادرش را ببرند، رفت او را در آغوش گرفت و بوسید و مادر رفت. تا پایان شب منتظر شد و وقتی مادر نیامد به گوشة سلول رفت (جایی که هر شب پیکر مادر مجبور حش را که از شکنجه بر می گشت در آغوش می گرفت) و در تاریکی شب در جستجوی آغوش مادرش بود. همان موقع صدای رگبارها بلند شد و رضا فریاد زد "مامان". گویی که با تمام وجودش فهمیده بود که صدا چیست و بلند شد و تا صبح در درون سلول چرخید و فقط می گفت "مامان-مامان". همان شب فاطمه اعدام شد».

یک مجاهد از بندرسته که سالها پیش از زندان خمینی گریخته، در این باره خاطرات تلخی دارد: «"زنش را بیاورید". ضربات بازجو قطع شد. صدای او در گوشاهیم پیچید. صدای پچ پچی از پشت در شنیده شد و متعاقب آن درب باز شد و همسرم زهرا (مجاهد شهید شهابه سلیمان بنایی) درحالی که دختر کوچک نسرين را در آغوش گرفته بود، به داخل اتاق آمد. به دقت او را نگیریستم. قابل شناختن نبود. در اثر شکنجه‌ها آن قدر قیافه‌اش تغییر یافته بود که درد خود را از یاد بدم. لباسهایش پاره‌پاره و صورتش از شدت ضربات سیاه و براثر تورم یک‌و نیم برابر حالت معمولش می نمود. نسرين با حیرت و هراس گاه به صورت خونین من و گاه به بازجو که هم چنان روی سینه‌ام نشسته بود نگاه می کرد. بازجو گلوبیم را دویاره فشار داد و سپس ضربه بسیار محکمی با مشت به سینه‌ام زد و من بی اختیار فریاد زدم. نسرين که چشمانش می خواست از حدقه بیرون آید، فریاد بلندی کشید و شروع به لرزیدن کرد».

یکی دیگر از خواهران مجاهد که مدتی در زندان اوین بوده است، در گزارش خود

نوشته: «فرزانه (یکی از هواردار سازمان که کارمند بود) هنگام دستگیری باردار بود. او در بند ۲۴۰ زندان، در سخت ترین شرایط امکاناتی و در حالی که زیر شکنجه بود، فرزندش را به دنیا آورد. نه هیچ غذایی، نه پوشانکی و نه هیچ وسیله‌یی و حتی ذره‌یی شیر برای کودکش نبود. آن موقع خاتمی جنایتکار به همراه عده‌یی دیگر از سران مقامات رژیم برای به اصطلاح بازدید به زندان آمدند. فرزانه که علاوه بر تحمل شکنجه‌های جسمی، باید شنیدن صدای فرزندش را که از گرسنگی مستمر گریه می‌کرد تحمل می‌نمود درخواست شیر خشک کرد و گفت: "این بچه چکار کرده و با او چه کار دارد؟ چرا باید او گرسنگی بکشد و یک ذره حتی شیر هم نباشد؟ حداقل به این بچه‌ها غذا و شیر بدهید". ولی خاتمی جنایتکار در حالی که صدای شیون نوزاد هم چنان بلند بود، حرفهای فرزانه را شنید و با دادن جواب رد خارج شد».

هلموت شیمکوس، یک مهندس آلمانی است که به اتهام جاسوسی چند سال در اوین زندانی بود. او پس از آزادی مصاحبه مفصل و تکان دهنده‌یی با هفته‌نامه فوکوس، مورخ ۳۰ تیر ۱۳۷۶، داشت. شیمکوس در مصاحبه اش، صحنه‌هایی از آن چه را که دیده بود، شرح داد. یکی از آنان مربوط به شکنجه کودکان در برابر والدینشان است. او در قسمتی از مصاحبه اش گفت: «یک بار شکنجه گران به یک دختر ۹ ساله در مقابل چشمان والدینش تجاوز کردند. پدر به شدت می‌لرزید، او نتوانست اعتراض به جاسوسی را که آنها جلوش گذاشته بودند امضا کند. یک بار دیگر آنها یک پسر بچه را شکنجه کردند. آیا می‌دانید وقتی یک کودک بیگناه شکنجه می‌شود، چگونه فریاد می‌کشد؟ والدینش آن جا بودند، در سلول کناری... این کار آنها را به حالت جنون رساند... شما داخل بند می‌شوید و بلا فاصله حوضچه بزرگی از خون روی زمین می‌بینید. آنها یک پیرمرد ۷۰ ساله را پیش از من شکنجه کرده بودند. او به طرز وحشتناکی خونریزی کرده بود». نمونه‌یی را که شیمکوس اشاره می‌کند از جمله مواردی است که بارها در زندانها تکرار شده و می‌شود. یک مجاهد نمونه دیگری را گزارش داده است: «یک بار در اتاق ملاقات دختر ۶ ساله‌یی را دستگیر کردن، مادر دختر فراری بود، پاسداران دنبال این بودند که بیینند مادرش شهید شده یا نه؟ ولی نمی‌توانستند ردی پیدا کنند. دخترک را می‌زندند تا اسم اصلیش را بگوید. اما دخترک چیزی نمی‌گفت. آن قدر با کابل به پشت دست دخترک زده بودند که تمام دست او سیاه شده بود». یک زندانی دیگر نمونه دیگری را نوشه است: «زهرا رمضان زاده وقتی دستگیر

شد حامله بود. دخترش را در سلوول به دنیا آورد. جلادان برای این که زهرا را به حرف بیاورند، نوزاد را از او گرفتند و پشت در سلوول گذاشتند. نوزاد از گرسنگی گریه می‌کرد و زهرا در سلوول صدایش را می‌شنید و نمی‌توانست کاری بکند». در گزارش دیگری آمده است که کودک ۶ ساله بی همراه مادرش دستگیر می‌شود. یکی از پاسداران از اتفاق دیگری به کودک تلفن می‌کند و خود را پدر او، که شهید شده بود، معرفی می‌کند و با گریه و فریاد می‌گوید که الان در جهنم است و مارها به دور پایش پیچیده و دارند عذابش می‌دهند. کودک که ظرفیت شنیدن این چیزها را نداشت، جیغ می‌زند و گریه می‌کند. او بعداز سه روز تعادل روانیش را از دست داد.

اعترافات کاذب برای فرار از شکنجه

یکی از شگردهای دژخیمان پرونده سازی برای زندانیان است. دستگیرشدگان را در زیرشکنجه مجبور به اعترافهای دروغین می‌کنند. یک زندانی مجاهد که ۷ سال از عمر خود را در زندانهای سپاه، مالک اشتر لاھیجان، اوین و قزلحصار سپری کرده است، خاطرات خود را از زندان لاھیجان چنین بازگو می‌کند: «شبی که دستگیر شده بودم تا یکی دو ساعت اول فقط مرا می‌زدند و می‌گفتند: "حرفی نزن!" هرچه سؤال می‌کردم "چرا می‌زنید؟ چرا دستگیرم کردید؟" جوابی نمی‌دادند. بعداز مدتی گفتند باید اعتراف کتبی بکنی که تعدادی افراد بی گناه را کشته‌ای. وقتی قبول نکردم، یک شکنجه گر دیگر مجددآ شروع کرد به زدن. بعداز مدتی نفر دوم هم آمد و هر لحظه دست و صورت و پاهایم رخمه تر می‌شد. ساعتی بعد بازجوی سوم آمد. در ساعت ۴-۵ صبح گفتم می‌خواهم نماز بخوانم. ناگهان با مشت و سیلی به من حمله کرد و گفت: "تو کمونیستی، می‌خواهی نماز بخوانی؟ می‌خواهی ادای مؤمنها را در بیاوری؟" بعد شلاق را با قدرت تمام به سرم کوبید و مجددآ شلاق زدن شروع شد. دیگر هیچ چیز را نمی‌دیدم. اتفاق دور سرم می‌چرخید. به شدت تشنه بودم. پارچ آب را، در لحظاتی که چشمم می‌دید، در فاصله ۳ متری ام تشخیص دادم. آب خواستم، اما آنها می‌گفتند که تا اعتراف نکنی آب نمی‌دهیم».

یکی از زندانیان از بندرسته در گزارش روزهای پس از آزادی خود نوشته است: «در آذر ۱۳۷۲ برای انجام کارهای اداری به ساختمان به اصطلاح دادسرا در خیابان معلم تهران

رفته بودم. آن جا سر صحبت را با دونفر باز کردم. آنها پس از این که اطمینان پیدا کردند من هم زندانی و هوادار مجاهدین بوده‌ام، ماجرای خودشان را نقل کردند. یکی از آنها ماجراش را این طور شرح داد: "من بیش از دو دهه در ... زندگی و تحصیل کرده‌ام. استاد دانشگاه و کارشناس مسائل ... هستم. ۶ ماه پیش از طرف وزارت ... برای شرکت در یک کنفرانس علمی به ایران دعوت شدم و مقاله‌یی هم ارائه دادم. وقتی می‌خواستم به ... برگردم، در فرودگاه مهرآباد مأموران وزارت اطلاعات مرا دستگیر و به اوین بردند. آنها گفتند تو برای فلان کشور و مجاهدین جاسوسی می‌کنی، من منکر شدم. بعد مرا روی تخت خوابانده و با شلاق زدند. طاقت نیاوردم گفتم اعتراض می‌کنم. نوشتم اینجانب برای آمریکا، انگلیس، آلمان، اسرایل، فرانسه و مجاهدین جاسوسی کرده‌ام". پرسیدم: "چرا چنین چیزی نوشته‌ی؟" گفت: "اگر اعدام می‌کردند، از شلاقها بهتر بود". حالا بعداز حدود ۶ ماه او را آورده و می‌خواستند آزاد کنند.

در گزارش دیگری آمده است: "در دادستانی با یک خلبان ۳۸ ساله آشنا شدم که از فرط شکستگی به یک پیرمرد ۶۰ ساله شباهت داشت. او برایم تعریف کرد که چگونه صرفاً به خاطر یک سوء ظن بی‌مدرک دستگیر شده است. او از اعدام مصنوعی، تا پانی و آویزان کردن و کابل زدن به کف پا و شکستن دست و پاهاش برایم تعریف کرد و گفت بالاخره اعتراف کرده "برای همه دنیا جاسوسی می‌کرده". حالا به او گفته بودند: "تو اشتباہی دستگیر شده‌ای! ما به دنبال فرد دیگری بوده‌ایم برو و به کسی حرف نزن".

این شکنجه‌های غیرانسانی تنها توسط شکنجه‌گران حرفة‌یی انجام نمی‌گیرد. در بسیاری از موارد بالاترین مقامات رژیم، اعم از نماینده مجلس یا وزیر و نماینده ولی فقیه یا کسانی که در روزنامه‌های حکومتی در شکل و شمایل روزنامه‌نگار به کار مشغول هستند، شرکت مؤثر و فعال دارند. گزارش‌های متعددی از درون رژیم به دست آمده است که خمینی شرط اثبات وفاداری هر مزدورش را زدن تیر خلاص به مجاهدین گذاشته بود. از این رو عناصر سرسپرده رژیم برای خوشرقضی به زندانها می‌رفتند و به شکنجه زندانیان مجاهد می‌پرداختند و در مراسم اعدام آنان شرکت می‌کردند(۱۱).

۱۱- اسامی برخی از مقامها و کارگزاران رژیم که مستقیماً در شکنجه زندانیان سیاسی شرکت داشته‌اند، در کتاب قتل عام زندانیان سیاسی، از انتشارات سازمان مجاهدین خلق ایران، صفحات ۲۳۴ و ۲۳۵ آمده است.

دو سند تاریخی از زندان

تاکنون با استفاده از گفتگوها و گزارش‌های زندانیان آزاد شده سعی کرده ایم گوشه‌یی از فجایع غیرقابل باور در زندانهای خمینی را ترسیم کنیم. اما برای چندمین بار مجبور به اعتراف هستیم که آن‌چه که در این کتاب گردآوری شده بخش بسیار ناچیزی است از همه واقعیت. بی‌تردید این آرزوی همهٔ مجاهدین و آزادیخواهان ایران است که روزی همه دست اندرکاران شکنجه در بزرگترین دادگاه بین‌المللی به پای میز محاکمه کشیده شوند تا جهانیان بدانند مجاهدین و مردم ایران در دوران حاکمیت جهنمی خمینی چه کشیده‌اند و چه بهای سنگینی را برای آزادی پرداخته‌اند. براستی اگر شکنجه‌گران و جلادان خمینی، که خود مستقیماً در این اعمال ضدبشری دست داشته‌اند، به زبان بیانند چه خواهند گفت؟ اسناد تاریخی که در صفحات بعد ملاحظه می‌کنید^(۱۲) از داخل کشور به دستمان رسیده است. این دو سند به صورت ریزنویس توسط زندانیان مجاهد تهیه و با جاسازی به بیرون فرستاده شده‌اند. هر یک از آنها گویای بسیاری از واقعیات ناگفته است. سند اول لیست شکنجه‌هایی است که به صورت محوری و فقط به اشاره نوشته شده‌اند. همان طور که در متن چاپی هم ملاحظه می‌کنید بسیاری از آنها گویا نیست و نیاز به توضیح نویسنده‌گان دارد. البته نباید هم انتظار داشت که زندانیان قهرمانی که دست به این اقدام زده‌اند به صورت مشروح برایمان می‌نوشتند. به هر حال سندی که متن تایپیش را ملاحظه می‌کنید در آستانه سفر گالیندوپل به ایران تهیه شده است. زندانیان تصمیم داشته‌اند در صحبت با او همه مسائلی را که طی سالیان مواجه بوده‌اند مطرح کنند. در صحبت‌های جمعیشان محورهای مشخص شده که این لیست درواقع عنوان همان محورهاست. برخی از کلمات ناخوانای سند را داخل پرانتز نوشته‌ایم. البته هیچ گاه این زندانیان موفق نشدند با گالیندوپل دیدار کنند و در نمایش بازدید از زندان، شکنجه‌گران خود به لباس زندانی درآمدند و از الطاف «جمهوری اسلامی» قدردانی کردند. و اما متن سند از این قرار است:

الف- موارد قبل از دستگیری: ۱- نحوه‌های دستگیری و اتهامات وارد ۲- دستگیریهای خیابانی ۳- دستگیری بهبهانه مواد مخدر ۴- دستگیری بدون حکم بازداشت

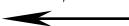
۱۲- کلیشه این اسناد در صفحه ۱۸۵ کتاب قتل عام زندانیان سیاسی به چاپ رسیده است.

ریزنویس اسنادی که توسط مجاهدین اسیر در زندان اوین تهیه و با جاسازی به بیرون از زندان منتقل شده است

- ۵- اخراج از محل کار ۶- چشم بند و عدم اطلاع از محل اختفا
 ب- موارد بعد از دستگیری و بازجویی : انواع شکنجه ها :
- ۱- زدن کابل ۲- قپانی ۳- جوجه کباب ۴- آویزان کردن از سقف ۵- بی خوابی ۶- آویزان کردن از مو (خواهان) ۷- نقص عضو و قطع عضو ۸- ماشین رختشویی ۹- پل کردن روی تخت ۱۰- خفگی مقطعي ۱۱- اعدام مصنوعی ۱۲- تونل و اتاق فوتbal ۱۳- بیهوشی با ضربه ۱۴- تجاوز جنسی (پاسدارها جلو همسر یا برادر) ۱۵- گروگان گرفتن خانواده یا تهدید به آن ۱۶- انفرادی طویل المدت ۱۷- سریا ۱۸- عفو نی کردن زخمها ۱۹- گرفتن مصاحبه برای حکم ۲۰- بردن به جوخر و گرفتن (زدن) تیر خلاص ۲۱- بردن به گشت خیابانی ۲۲- شوک برقی ۲۳- آب سرد یا داغ ۲۴- آپولو (صدلی) ۲۵- نشان دادن اجساد یا اعدام ۲۶- تحريك جنسی برای تجاوز به خواهر خود ۲۷- کشیدن (بریدن) پستانها یا سوزاندن آن ۲۸- ادرار کردن در دهان ۲۹- ترریق دارو ۳۰- فرو کردن میله در آلت ۳۱- گرسنگی دادن و ندادن دارو و دستشویی ۳۲- توهین و فحاشی ۳۳- آمپول هوا ۳۴- انواع سوزاندن (اتو- آب جوش - سیگار) ۳۵- مصادره اموال ۳۶- بلا تکلیف نگهداری ۳۷- نشاندن پشت دربهای بازجویی و شکنجه ۳۸- گذاشتن ضبط صوت ۳۹- عور نگهداری خواهان ۴۰- گرفتن خرخره و راه نفس ۴۱- تهدید برای همکاری ۴۲- راه بردن با چشم بند و زدن به درو دیوار ۴۳- مرگهای زیر شکنجه ۴۴- تخت فنri ۴۵- مبله سربی ۴۶- اتاق گاز ۴۷- کيسه بر سر ۴۸- گاوادانی ۴۹- قبر ۵۰- تاریکخانه (برای مدت طولانی) ۵۱- مصاحبه های طولانی مدت ۵۲- ندادن امکانات صنفی ۵۳- بلند حرف زدن ۵۴- تماس گرفتن با سایر زندانیان ۵۵- حمام آب سرد ۵۶-

انواع زدن با کابل : ۱- زدن به کف پا ۲- به پشت ران و کمر و سر ۳- فرو کردن میخ در زخم پا ۴- کشیدن برس به زخم کابل ۵- ریختن مواد تحريك کننده ۶- دیالیز کردن (۱۳)

۱۳- دیالیز در زندان: وقتی تعداد و شدت ضربات شلاقی بر کف پای زندانیان زیاد می شود، کلیه زندانی از کار می افتد. ابتدا خون ادرار می کند و بعد ادرار دفع نمی شود. عدم دفع اوره و سmom بدن منجر به مرگ سریع زندانی می شود. دژخیمان برای این که بتوانند اطلاعات زندانی را تخلیه کنند، عمل دیالیز را روی آنها انجام می دهند. البته آن چه که در بیمارستانها به عنوان عمل دیالیز انجام می شود با آن چه که در زندان صورت می گیرد، دوچیز کاملاً متفاوت است. عمل دیالیز در زندان به این صورت انجام می شود

۷- استینگراف کردن ۸- کردن جوراب در دهان ۹- کابل زدن به آلت ۱۰- کابل زنی
چند طبقه ۱۱- کابل زنی دوبل توسط همسر یا بستگان ۱۲- زدن در حضور خانواده یا
به خانواده

- مسأله نحوه تنظیم کیفرخواستها و تحمل خواستهای بازجو و پذیرش اتهامات واهی
- (انواع مصاحبه‌ها) ۱- مصاحبه برای دادن حکم ۲- مصاحبه برای فشار و جوسازی
۳- مصاحبه برای آزادی

محورهای تعیین شده: اجبار به پذیرش نظام ۲- پذیرفتن گیر جنسی و ضعف نفس ۳-
رد کردن جریان ۴- زدن بر چسبهای وابستگی به غرب و شرق
- شیوه‌ها: فردی، جمعی، گرفتن یک مصاحبه در چند نوبت، پذیرش اتهامات
غیرواقعی برای مصاحبه تلویزیونی، اعدام افراد مصاحبه‌کننده
ملاقاتها: ۱- زمان کم ۲- فاصله زیاد ۳- کنترل گوشیها و دوربینی و پاسدارها ۴-
تفتیش بدنه ۵- پذیرش کودکان ۶- قطع ملاقات به خاطر تنبیه ۷- افراد درجه ۲ فامیل ۸-
دریافت جنس و مواد غذایی

در زیر شکنجه شهید شدند: مازیار لطفی، امیر هوشنگ هادیخانلو، خدیجه ثوابی.
مریم شیردل

در پشت کاغذی که انواع شکنجه‌ها لیست شده است، مطالبی درباره دادگاهها و ...
ریزنویس شده که متن تایپی آن را ملاحظه می‌کنید:

که زیر شکم بیمار را به اندازه بیی که یک شلنگ وارد آن شود سوراخ کرده و سپس به وسیله دولگن و تشت
عمل دیالیز را انجام می‌دهند. این کار درد زیادی دارد، به خصوص که اغلب به جای داروی بیهوشی از
مرفین استفاده می‌کنند. در بعضی از موارد حتی همین مرفن نیز تزریق نمی‌شود.
مجاهد شهید سارا مختارزاده از مجاهدینی بود که بعد از شکنجه بسیار تحت عمل دیالیز قرار گرفت.
براساس گزارش‌های رسیده، بعد از عمل، پای سارا به شدت عفونی و سیاه شده بود و او از شدت درد،
فریاد می‌زده است. سارای قهرمان در یکی از همین ایام به دلیل شدت درد دچار خفگی شد و در زیر
شکنجه به شهادت رسید.

وضعیت دادگاهها: ۱- زمان کم ۲- نبود شاهد ۳- تحمیل پذیرش کیفرخواست (باکابل) توسط قاضی ۴- نبودن وکیل، چشم بسته بودن ۵- عدم احتساب زیر بازجویی ۶- گرفتن مصاحبه برای حکم ۷- حکمهای متفاوت برای جرم‌های یکسان ۸- حکم مفسد (دو حکمی بودن) ۹- حکم مرتد مارکسیستها ۱۰- تجاوز قبل از اعدام به خواهران

ج: موارد بعد از گرفتن حکم: ۱- وضعیت تراکم جا ۲- تابوت ۳- قفس ۴- بستن به نرده و درخت در زمستان ۵- ایستادن سرپا ۶- تجاوز به خواهران در سلوولها (قیامت) ۷- ایجاد نقص عضو و انداختن آن به گردن زندانی و شیوه‌های تهدید برای جانداختن آن ۸- دستگیری خانواده‌ها در منابتها م مختلف ۹- تجدید دادگاه در شرایط متفاوت سیاسی ۱۰- استفاده از توابین جهت سرکوب ۱۱- اعدام توابین همکاری کرده ۱۲- ویدئو و تفتیش عقاید ۱۳- بیگاری ۱۴- نقل و انتقال‌ها و نابود کردن وسایل ۱۵- بازجوییهای بعد از حکم و کوکلشها ۱۶- گفتن اتهام ۱۷- مراسم دعا و نماز جماعت ۱۸- سرود اجباری ۱۹- وضعیت کتاب و مطبوعات ۲۰- وضعیت نامه نگاری ۲۱- وضعیت ملاقاتها ۲۲- انجام سخنرانیهای اجباری و تفتیش عقاید در کلاسهای اجباری ۲۳- وضعیت کارگاه و تهدید آن ۲۴- زدن سروسبیل و خوراندن آن ۲۵- ادغام با عادیها ۲۶- تهدیدهای پنهانی ۲۷- نحوه برخورد پاسدارها و به موضع انداختن زندانی ۲۸- خودسوزیها و خودکشیها در اثر شدت عمل و انفرادیها ۲۹- نبردن به بهداری و نرساندن داروهای لازم ۳۰- انداختن در اتاق گاز و تاریکخانه ۳۱- نماز اجباری مارکسیستها ۳۲- ندادن جیره‌ها ۳۳- وضعیت غذایی ۳۴- روانی کردن افراد و برخورد با بیماران روانی ۳۵- وضعیت بهداری (بومی بودن سؤال شود)، جمع آوری دارو، پزشکان غیرمتخصص، گم کردن پرونده‌ها) ۳۶- فروشگاه (لبنیات، میوه، قطع بودن) و فروش جیره‌ها ۳۷- هوای گرم و سلول ۳۸- فضای سکونت و ندادن امکانات اولیه زندگی ۳۹- وضعیت تهویه و هوای گرم و سلول ۴۰- دربسته کردن و استفاده از دبه ۴۱- عدم امکان اجرای شعائر ۴۲- ورزش جمعی ۴۳- مرخصی تحت اجبار و تهدید ۴۴- مصاحبه و انزجارنامه ۴۵- وثیقه سنگین ۴۶- ایجاد تضاد بین زندانی و خانواده و سرکوب آنها ۴۷- ایجاد تضاد بین زندانیها با برخوردهای امکاناتی ۴۸- جمع آوری سند برای اعدامهای ۶۷، ۴۹- برگرداندن عفوها

موارد بعد از آزادی: ۱- مسأله معرفی ۲- محرومیتهای اجتماعی ۳- نداشتن امنیت جانی و جوخه‌های ترور ۴- منوعیت خروج از کشور ۵- کارهای ایدایی و پلیسی وزارت و احتمال دستگیری به هر بهانه در شرایط آشوب شهری ۶- وضعیت رفتن به بهشت زهرا و شکسته شدن قبرها ۷- اتهام به رفت و آمد خانواده‌ها باهم و تهدیدهای متفاوت ۸- گشتهای خیابانی علنی و مخفی ۹- شیوه‌های وزارت اطلاعات جهت به همکاری کشاندن افراد غیرزندانی در بیرون ۱۰- وثیقه و ضامن، سربازی ... شرط همکاری اطلاعاتی برای آزادی

- مسأله بی‌هویت کردن هرجایان سیاسی از طریق مصاحبه و نمایشهای تلویزیونی برای فعالیتهای بعدی، خودکشیها: (علی انصاریون، خلیل رمضانی، صدیقی، قاسم خلدی)، مسأله تشابهات اسمی و استفاده در جهت ضدتبیغ، سربازان ۶۷ و صدای انفجار، نابود کردن کلیه اسامی زندانیان اعدامی و پرونده‌های پزشکی و اسامی کامپیوتری، تعویض پاسداران سرکوب، مجبور کردن پرسنل (به شرکت) در اعدامها و اعدام معتبرضین آنها، استفاده از عادیهای زیر حکم جهت ساختن وسایل اعدام و حمل و نقل اجساد (زکی پور)

سند دومی که به دست ما رسیده، اسامی عده‌ی از شهیدان قتل عام سیاه سال ۱۳۶۷ است که کلیše آن را در صفحات بعد ملاحظه می‌کنید.

چشمان حقیقت...

هر چند شماری از زندانیان از بندرسته خاطرات خود را به رشتۀ تحریر درآورده اند، ولی وقتی با آنها صحبت می‌شود، همگی بک جمله رانجوامی کنند: «ما تنها گوشی و بخش ناچیزی از واقعی زندان را می‌توانیم برای شما بازگو کنیم، ولی در همین حد نیز شما نمی‌توانید ابعاد آن چه را که اتفاق می‌افتد باور کنید. چرا که از تصور انسان خارج است». بازجویی، انواع شکنجه‌های فیزیکی و روحی، اعدام از دختران خردسال گرفته تا زنان و مردان پیر، عادی‌ترین وقایعی است که حتی یک روز نیز قطع نشده است. آنان به درستی دریافته اند که در پشت دیوارهای بتونی، در زیرزمینهای مخوف، و در شکنجه‌گاهها، جنگی بس عظیم به طور روزانه، ساعت به ساعت و لحظه به لحظه جریان دارد. جنگ بین

مکالمہ نوری

گلزار شعر
بسم اللہ الرحمن الرحيم

لهم انت معلم
لهم انت ربنا

مکالمہ میں اپنے
گذشتہ تاریخی
و سیاسی طور پر
کام کرنے والے
وزیر اعظم اور
وزیر امور خارجہ
بھائیوں کے
مددگار بھائیوں
کے ساتھ میں
کام کرنے والے
وزیر امور خارجہ
بھائیوں کے
مددگار بھائیوں

لشی خوشی
لشی خوشی
لشی خوشی
لشی خوشی

مکالمہ
دیگر مکالمہ

१५

2

卷之三

ملحق ۵۹ میرزا محمد سی سیزدهمین سسیزدهمین کشته شده بشهادت
 شهید بر تراپ شنگلیان احمد سیدیکی گذرانند نام دارد:
 شاهزاده ایشان خود را در سر پا به مدت یک ساعت در زمین نداشتند و این مدت
 همچنان پهلوان افشار محمد راه شهیدی را سیاپاره بازم را دور سرگردی
 همیشید معمم خون طرخوار نمود شهید پندار مسخر طرح اتفاق
 شهادت داشتند. شهید ایشان همچنان مسخر و مقصر نمود و اینها
 بوزیر امور خارجه آغاز شدند میگفتند شهید ایشان کجا بیهوده ایشان را
 این شهید خواهد مسیدی ایشان را میگفتند اینها بوزیر امور خارجه ایشان را
 فراموش کردند و شهید ایشان را میگفتند شهید ایشان را میگفتند
 شهید ایشان را میگفتند شهید ایشان را میگفتند شهید ایشان را میگفتند

استنادی را که در صفحات ۹۲ تا ۹۶ ملاحظه می‌کنید از جمله استنادی است که توسط مجاهدین اسیر در
 زندان اوین تهیه شده و به خارج از زندان منتقل گردیده است. در این استناد اسامی شماری از مجاهدین
 اسیر که در بندهای مختلف اوین زندانی بوده و در جریان قتل عام سیاه تابستان ۱۳۶۷ به شهادت رسیده‌اند،
 گردآوری و ثبت شده است

بود و نبود، بین عشق و کینه، بین آزادی و سرکوب، بین انسانیت و هر آن چه که با این عنصر در تضاد است. بین زندانی و زندانیان.

در یک طرف جلالانی قرار دارند که هیچ حد و مرزی در جنایت نمی شناسند. در نقطه مقابل زنان، مردان، دختران نوجوان، زنان حامله، و حتی مادران و پدران سالخورده بی که به جرم مجاهدت و آزادیخواهی، ساعتها، روزها، هفته‌ها، ماهاها و سالها را بر تخت شکنجه سپری کرده‌اند، ولی آرمانهایشان را به دشمن نفرخته‌اند. شکنجه‌هایی فراتر از طاقت فرزند انسان. آن جا که دیگر شلاق، سوزاندن، قطع عضو، از حدقه درآوردن چشم و ... در مقابل اراده فرزند انسان کارآیی خود را از دست می‌دهند. اگر شکنجه‌گران، که عمدتاً عناصر به غایت سنگدل و فاسد و عقده‌بی می‌باشند، از ایدئولوژی واپسگرای خمینی تغذیه می‌شوند، در نقطه مقابل، مقاومت زندانیان نیز، نه صرف قهرمانیهای این یا آن فرد، بلکه جریانی است که بخشی از مقاومت سراسری مردم ایران را تشکیل می‌دهد. اگر جهان از عمق جنایتهای صورت گرفته در زندانهای حکومت آخوندی مطلع نشده است، به طریق اولی بسیار کمتر از مقاومت در خشان زندانیان مجاهد در مقابل وحشیانه ترین شکنجه‌ها خبر دارد؛ شکنجه‌هایی که در هر منطقی باید زندانی را به تسليم وادارد. ولی این زندانی مجاهد و مقاوم است که سربلند و پیروز سربر می‌آورد و درنهایت این مقاومت سرفراز مردم ایران است که در فردای پیروزی خود، همه شکنجه‌گران را به پای میز محکمه خواهد کشید. قرن بیستم، دادگاه نورنبرگ را از یاد نخواهد برد و قرن بیست و یکم محاکمه آخوندهای حاکم بر ایران را.

شک نیست که هر روز که می‌گذرد، مردم جهان بیشتر به عمق جنایتهای ضدبشری رژیم خمینی آگاه خواهند شد. این حرف پیام یک زندانی شهید است. گزارش زیر را که از زندان اهواز رسیده باید خواند و درباره اش فکر کرد: «وقتی که شلاق و سوزاندن و سلوهای تفتة و ... گره از کار جلالان نگشود، دستور تقتیل اکبر به وسیله اراکی، رئیس دادگاههای انقلاب اسلامی خوزستان، داده شد و اکبر را به شکنجه گاه برداشت. اول استخوان دست راستش را خرد کردند و بعد پوست سینه اش را کنده و سرانجام به دستور اراکی هر دو چشم را با کارد از حدقه بیرون آورده و لی او زبان نگشود. اکبر پس از شنیدن دستور اراکی، پیش از آن که چشمانش از حدقه بیرون آورده شود، گفته بود: "با کور شدن من چشم حقیقت کور نمی‌شود و مردم بیناتر خواهند شد"».